QARABAĞ AZƏRBAYCANDIR!

SƏS

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim üçün ən əziz qəzetdir

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 192 (6156) 29 oktyabr 2020-ci il. Qiyməti 40 qəpik

"Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı.

Prezidentdən növbəti zəfər müjdəsi!

İlham Əliyev: Azərbaycan Ordusu Zəngilan, Füzuli, Cəbrayıl və Qubadlı rayonlarının 13 kəndini işğaldan azad edib

Müzəffər Azərbaycan Ordusu Zəngilanın Birinci Ağalı, İkinci Ağalı, Üçüncü Ağalı, Zərnəli, Füzulinin Mandılı, Cəbrayılın Qazanzəmi, Xanağabulaq, Çullu, Quşçular, Qaraağac, Qubadlının Qiyaslı, Əbilcə, Qılıcan kəndlərini işğaldan azad etmişdir. Eşq olsun Azərbaycan Ordusuna! Qarabağ Azərbaycandır!

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev özünün rəsmi "Twitter" səhifəsində bildirib.

Bax 2

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva: Bu cür vəhşicəsinə hücumlar onu göstərir ki, ermənilərin qəddarlığının həddi yoxdur

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva Ermənistan silahlı qüvvələrinin Bərdəyə növbəti dəfə raket hücumu ilə əlaqədar rəsmi "Instagram" səhifəsində paylaşım edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, paylaşımda deyilir: "Bu gün Ermənistan silahlı qüvvələri dinc Azərbaycan şəhəri Bərdəyə növbəti dəfə...

Hikmət Hacıyev: "Ermənistan dövlət səviyyəsində bu terror əməllərini biləräkdən törədir"

Ermənistan Azərbaycanın mülki əhalisinə qarşı hücumları davam etdirsə, biz mülki əhalimizin təhlükəsizliyini təmin etmək üçün bütün lazımi tədbirləri görəcəyik. AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu Prezidentin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev oktyabrın 28-də ADA Universitetində səfirlər üçün keçirilən brifinqdə deyib.

Bax 3

Erməni faşizminin növbəti hədəfi: BƏRDƏ!

Bax 10

Baş Prokurorluq Bərdə şəhərinin atəşə tutulması ilə bağlı bəyanat yayıb

Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu Bərdə şəhərinin atəşə tutulması ilə bağlı bəyanat yayıb. Baş Prokurorluqdan AZƏRTAC-a daxil olan məlumata əsasən bəyanatda deyilir: "27 sentyabr 2020-ci il tarixdən Ermənistan Respublikasının silahlı qüvvələri beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərini, 1949-cu il tarixli Cenevrə konvensiyaları və onların Əlavə protokollarını, BMT-nin Təhlükəsizlik...

Bax 13

Azərbaycan Avropa Məhkəməsinə müraciət edərək, Ermənistan barəsində təminat tədbirlərinin tətbiq olunmasını tələb edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin köməkçisi, Prezident Administrasiyasının Hüquq mühafizə orqanları ilə iş şöbəsinin müdiri Fuad Ələsgərov AZƏRTAC-a müsahibəsində Ermənistanın müharibə cinayətləri ilə bağlı Azərbaycan hökumətinin Avropa Məhkəməsinə müraciətini şərh edib...

Bax 3

"Erməni lobbisi öz kirli pulları hesabına terroru satın alır"

Bax 13

"Ermənistanda hərbi müqavilələr və polis əməkdaşları Azərbaycan ordusu ilə döyüşə girmək-dən imtina edir"

Bax 3

Formula 1: 2021-ci ilin təqviminə 23 mərhələ daxil edilib

Bax 16

“Əgər Ermənistan öz xoşu ilə işğal edilmiş qalan torpaqlardan çıxmasa, onları oradan da qovacağıq”

Prezident İlham Əliyev İran Prezidentinin xüsusi nümayəndəsinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 28-də İran İslam Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi, Xarici İşlər nazirinin müavini Seyid Abbas Əraqçinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib. AZƏRTAC xəbər ki, qonaqları salamlayan Prezident İlham Əliyev dedi:

-Xoş gəlmisiniz. Şadam sizi görməyimə.

Artıq bir aydır ki, müharibə gedir. Bizim xalqımız üçün bu, Vətən müharibəsidir. Biz torpaqlarımızı işğalçılardan azad edirik. Bu, beynəlxalq hüququn və tarixi ədalətin bərpasıdır.

Bu gün bir neçə kənd işğalçılardan azad edildi. Ancaq Ermənistan namərd hücumlarla bizim mülki vətəndaşlarımızı hədəfə alıb. Bir neçə saat bundan əvvəl Bərdəyə bir neçə raketlə atəş açmışdır və bu atəş nəticəsində 21 nəfər mülki şəxs həlak oldu, 70-dən çox dinc insan yaralandı. Ölənlərin sayı arta bilər.

Dünən də Ermənistan Bərdəyə, yenə də mülki əhaliyə zərbə vurmuşdur. Bu zərbə nəticəsində dörd nəfər həlak oldu, onlardan biri yeddi yaşlı qız uşağıdır. Döyüş meydanında qabağımızda dura bilməyən Ermənistan bax, belə əxlaqsız addımlarla bizə zərbə vurmaq istəyir, bizi durdurmaq istəyir. Amma buna nail ola bilməyəcək.

Bir də ki, üçüncü dəfə elan olunmuş və Ermənistanın xahişi ilə razılaşdırılmış atəşkəsi kobudcasına pozur. Birinci dəfə oktyabrın 10-da Moskvada o məlum bəyannamə qəbul olunandan sonra bir gün keçməmiş Ermənistan öz ərazisindən ballistik raketlərlə Gəncə şəhərini atəşə tutmuşdur. Hər kəs bilir ki, bu atəşkəsi Ermənistan pozub, bu dəfə də Ermənistan pozub. İndi işğaldan azad edilmiş şəhər və kəndlərimizdə mövcud olan vəziyyət tam aydındır. Demək olar ki, bütün şəhər və kəndlərimiz dağıdılıb. Qəbirlər, tarixi abidələr, bütün binalar dağıdılıb. Elə bil ki, vəhşi qəbilə bu torpaqları işğal altında saxlayıb. Bizim məscidlərimiz ermənilər tərəfindən dağıdılıb və təhqir edilib. Zəngilan rayonunda ermənilər tərəfindən dağıdılmış məsciddə onlar donuz saxlayırdılar. Bu kadrlar internetdə var. Bütün dünya, bütün müsəlman aləmi görür ki, biz hansı vəhşilərlə mübarizə aparırıq. Amma bir daha demək istəyirəm ki, bizi heç nə durdura bilməz. Əgər Ermənistan öz xoşu ilə işğal edilmiş qalan torpaqlardan çıxmasa, onları oradan da qovacağıq.

Məmnunluq hissi ilə deyə bilərəm ki, Azərbaycan-İran dövlət sərhədi tam bərpa edilib. Bu münasibətlə mən Azərbaycan və İran xalqlarını təbrik etmişəm. Göstəriş vermişəm ki, bizim sərhəd xidmətimiz tezliklə bu sərhədin bütün mühafizə infrastrukturunu yaratsın. Bu işlərə start verildi. İran-Azərbaycan sərhədinin digər istiqamətlərindəki kimi, bu istiqamət də dostluq, qardaşlıq sərhədi olacaqdır.

Bildiyiniz kimi, bir neçə il bundan əvvəl Xudafərin və Qız qalası hidroqovşaqları və su anbarları haqqında İran-Azərbaycan müqaviləsi imzalanmışdır. Mən indi hökumətə göstəriş vermişəm ki, biz tərəfdən işçi qrup yaradılsın. Mən xahiş edirəm ki, İran tərəfindən də müvafiq qurum təhkim edilsin ki, tezliklə bu məsələləri müzakirə edək və bu obyektin birgə istismarı haqqında razılığa gələk.

Xahiş edirəm ki, hörmətli cənab Prezident Həsən Ruhaniyə mənim təşəkkürümü çatdırın. O, bu müddət ərzində mənə telefonla zəng etmişdi. Bizim çox yaxşı söhbətimiz olub. Sizi də Azərbaycana ezam edib, biz bunu yüksək qiymətləndiririk. İran-Azərbaycan əlaqələri son illər ərzində çox sürətlə inkişaf edib və hesab edirəm ki, tarixdə ən yüksək səviyyəyə qalxıb. İmzalanmış bütün sənədlər və əldə edilmiş razılaşmalar icra olunur. Bizim möhkəm tarixi köklər üzərində qurulmuş əlaqələrimiz əminəm ki, gələcəkdə də uğurla inkişaf edəcək. Bir daha xoş gəlmisiniz.

Seyid Abbas Əraqçi:

-Cənab Prezident, mənə vaxt ayırdığınıza görə çox təşəkkür edirəm.

Hər şeydən əvvəl bu gün Bərdə şəhərinin raket hücumuna məruz qalması ilə əlaqədar həyatını itirmiş mülki insanlara, dinc insanların ölümünə səbəb olmuş bu hadisə ilə əlaqədar, orada şəhid olmuş insanlarla əlaqədar Sizə, Azərbaycan xalqına, Azərbaycan dövlətinə başsağlığı vermək istəyirəm. Siz də yaxşı bilirsiniz ki, İran İslam Respublikası elə ilk günlərdən Azərbaycanın ərazilərinin işğal olunmasına müxalif olub və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləyib. Mən özümə borc bilirəm, son günlərdə Azərbaycan Ordusunun döyüş meydanında əldə etdiyi qələbələr, işğal olunmuş ərazilərin bir hissəsinin azad edilməsi münasibətilə Sizi təbrik etmək istəyirəm. Bu yolda öz canını fəda edən bütün şəhidlər qarşısında baş əyirəm.

Cənab doktor Həsən Ruhaninin isti salamlarını Sizə çatdırıram.

Prezident İlham Əliyev İran İslam Respublikasının Prezidenti Həsən Ruhaninin salamlarına görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını İranın dövlət başçısına çatdırmağı xahiş etdi.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva: Bu cür vəhşicəsinə hücumlar onu göstərir ki, ermənilərin qəddarlığının həddi yoxdur

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva Ermənistan silahlı qüvvələrinin Bərdəyə növbəti dəfə raket hücumu ilə əlaqədar rəsmi “Instagram” səhifəsində paylaşım edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, paylaşımda deyilir: “Bu gün Ermənistan silahlı qüvvələri dinc Azərbaycan şəhəri Bərdəyə növbəti dəfə qəddarcasına, qeyri-insani zərbə endiriblər.

Zərbə nəticəsində 21 nəfər həlak olub, 70 nəfər ciddi xəsarət alıb. Təəssüf ki, qurbanların sayı artmaqda davam edir. Bu cür vəhşicəsinə hücumlar onu göstərir ki, ermənilərin qəddarlığının həddi yoxdur.

Üstəlik, Azərbaycanın dinc mülki əhalisinə hər hücum Ermənistanın ağlını itirmiş hərbi-siyasi rəhbərliyinin total mənəvi tənəzzülünə dəlalət edir.

Bu hücumların məqsədi aydındır - Azərbaycan xalqını qorxutmaq və bizim ordumuzu Ermənistan ərazisinə cavab zərbəsi endirməyə məcbur etmək. Bu, üçüncü tərəfləri münaqişəyə cəlb etməyə imkan verərdi.

Lakin düşmənimiz bilməlidir ki, heç nə bizi haqq yolundan dönməyə məcbur edə bilməz. Hər hücum bizi daha da güclü edir və işğal olunmuş ərazilərimizin erməni təcavüzkarlardan azad edilməsi kimi müqəddəs missiyanı başa çatdırmağın zəruri olmasına inandırır.

Həlak olanların ailələrinə dərin hüznlə başsağlığı verir və yaralananların tezliklə sağalmalarını arzulayıram. Azərbaycan Ordusu düşməni döyüş meydanında sıxışdırdığı bu günlərdə biz həmrəyliyimizi qoruyub saxlamalı və Prezidentimizin ətrafında möhkəm birləşməliyik. Yalnız möhkəm yumruq kimi birləşməklə ədalətin zəfər çalmasına nail olacağıq, ona görə ki, Qarabağ Azərbaycandır!

Uca Tanrı Vətənimizi və Azərbaycan xalqını qorusun!”

Prezident İlham Əliyev: Bərdə sakinlərinin qisası yerdə qalmayacaq və döyüş meydanında işğalçılara layiqli cavab veriləcək

Erməni silahlı qüvvələrinin raketlərlə hücumu nəticəsində Bərdədə həlak olanlara Allahdan rəhmət diləyir, ailələrinə başsağlığı verir, yaralıların şəfa tapmasını diləyirəm. Bərdə sakinlərinin qisası yerdə qalmayacaq və döyüş meydanında işğalçılara layiqli cavab veriləcək. AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev özünün rəsmi “Twitter” səhifəsində etdiyi paylaşımda bildirib.

Pakistan Milli Assambleyası Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzünü və mülki əhaliyə hücumlarını qəti pisləyən qətnamə qəbul edib

Oktyabrın 28-də Pakistan Milli Assambleyası Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzünü və Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın mülki əhalisinə qarşı qəddar hücumlarını qəti pisləyən qətnamə qəbul edib.

Qətnamə millət vəkili, sabiq spiker Sərdar Ayaz Sadiqin təşəbbüsü ilə Assambleyaya təqdim olunub və yekdilliklə təsdiqlənib.

Xatırladaq ki, 2012-ci il fevral ayının 1-də Pakistan Senatının Xarici Əlaqələr Komitəsi, 2017-ci ilin fevral ayının 2-də isə Pakistan Milli Assambleyasının Xarici İşlər üzrə Daimi Komitəsi Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzünü pisləyən və Xocalı soyqırımını tanıyan qətnamələr qəbul edib. Qətnamə bütövlükdə Pakistan Milli Assambleyasının mövqeyini əks etdirir.

Hikmət Hacıyev: “Ermənistan dövlət səviyyəsində bu terror əməllərini bilərəkdən törədir”

Ermənistan Azərbaycanın mülki əhalisinə qarşı hücumları davam etdirsə, biz mülki əhalimizin təhlükəsizliyini təmin etmək üçün bütün lazımi tədbirləri görəcəyik. AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu Prezidentin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev oktyabrın 28-də ADA Universitetində səfirlər üçün keçirilən brifinqdə deyib.

Prezidentin köməkçisi qeyd edib ki, Azərbaycan heç bir şəkildə mülki əhalini və obyektləri hədəfə almır. Döyüş meydanında məğlubiyyətə uğrayan Ermənistan isə qisasını mülki insanlardan almağa çalışır. Lakin Ermənistan tərəfi bu hücumlarını davam etdirərsə, biz mülki vətəndaşlarımızın təhlükəsizliyini təmin etmək üçün lazımi tədbirlər görəcəyik.

H.Hacıyev qeyd edib ki, Ermənistan tərəfindən Bərdə şəhərinin kasetli bombalardan atəşə tutulması bu ölkənin vandalizminin və barbarlığının daha bir bariz nümunəsidir. Prezidentin köməkçisi deyib ki, Ermənistanın beynəlxalq qanunla qadağan edilmiş kasetli bombalardan istifadə etməsi Azərbaycan xalqına qarşı növbəti soyqırımıdır. Kasetli bombalardan istifadə etməkdə Ermənistanın məqsədi daha çox dinc əhalini qətlə yetirməkdir.

Ermənistan dövlət səviyyəsində bu terror əməllərini bilərəkdən həyata keçirir. Bu, birbaşa Paşinyan tərəfindən verilən cinayət əmridir. Biz Azərbaycan olaraq dinc əhalini atəşə tutmaqdan uzağıq. Biz ermənilərin cavabını döyüş meydanında veririk. Ermənilər düşünməsinlər ki, biz bundan zəifləyirik, iradəmiz qırılır, əksinə, biz daha da güclənirik.

Prezidentin köməkçisi deyib ki, Ermənistan hərbi birləşmələri Azərbaycanın Gəncə şəhərində, Bərdə və digər rayonlarında dinc sakinləri atəşə tutur. Dünən Bərdəyə atılan raket nəticəsində biri uşaq olmaqla 4 nəfər həlak olub, 14 nəfər mülki şəxs yaralanıb. Bu gün Ermənistanın daha bir terrorunun şahidi olduq. Onlar Bərdədə dinc sakinləri yenidən atəşə tutublar. Əsasən şəhərin mərkəzinə raket zərbələri endirilib, ölən və yaralananlar var. Bu dünya bəşəriyyətinə qarşı atılan addımdır.

Hikmət Hacıyev bildirib ki, Ermənistan tərəfi, həmçinin dünyanın mədəni irsinə də təcavüz edir. Beynəlxalq humanitar hüququn normalarından da birmənalı olaraq mədəni irsin qorunmasına dair müddəalar var. Ermənistan bu müddəaları da pozur. Biz, ümumiyyətlə, mədəni irsə qəsdin şahidi oluruq. Ermənistanın davam edən təcavüzkarlığı insanlara dünyasını dəyişən qohumlarının məzarlarını ziyarət etməyə də imkan vermir. Qəbiristanlıqlar, qəbirüstü abidələr atəşə tutulur, dağıdılır. Ermənistan işğal olunan ərazilərdə də mədəni, dini abidələri məhv edib. Şuşadakı məscidin dağıdılması bunun bariz nümunəsidir. Müqəddəs məbədlərdə mal-qara saxlayan Ermənistan təkcə insanlara deyil, həm də mədəni irsə təcavüz edir. Münaqişə başlayandan indiyə kimi Azərbaycan UNESCO-nun mədəni abidələrinin qorunması müddəalarına əməl edir. Mədəni abidələrin qəsdən dağıdılması cinayətdir. Hazırda Azərbaycan Silahlı Qüvvələri sülhməramlı niyyətini həyata keçirir, sülhün bərqərar olunmasını istəyir. Ermənistan isə təcavüzünü davam etdirir. Füzuli, Cəbrayıl, Zəngilan və işğaldan azad olunmuş digər ərazilərdə biz bu faktların şahidi olmuşuq. Dini abidələrdə mal-qara saxlamaq da bir qəsddir.

Prezidentin köməkçisi bildirib ki, Gəncə şəhərindəki məbəd də Ermənistan tərəfindən dağıntıya məruz qalıb. Bunu təəssüf hissi ilə qeyd edirik və dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırırıq. Azərbaycan tərəfindən heç bir mədəni abidə dağıdılmayıb. Əksinə, həmin abidələrin qorunması üçün əlimizdən gələni əsirgəmirik. Əgər bu, davam edərsə, Ermənistan daha çox abidənin dağıdılmasına səbəb olacaq.

“Ermənistanda hərbi müqavilələr və polis əməkdaşları Azərbaycan ordusu ilə döyüşə girməkdən imtina edir”

Bu gün Ermənistan silahlı qüvvələrinin Bərdədə dinc əhaliyə qarşı “Smerç” raketi ilə zərbələri nəticəsində mülki əhalimiz arasında xeyli sayda ölən və yaralananlar var. Azərbaycan ordusu ilə üzləşməyi bacarmayan qorxaq düşmən bu dəfə də xaincəsinə mülki əhalimizi və yaşayış məntəqələrimizi atəşə tutub.AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu Müdafiə Nazirliyinin mətbuat katibi Anar Eyvazov deyib.A.Eyvazov bildirib ki, Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, Bərdə sakinlərinin qisası yerdə qalmayacaq və döyüş meydanında işğalçılara bundan sonra da layiqli cavab veriləcək.Nazirlik rəsmisi vurğulayıb ki, Ermənistanda hərbi müqavilələr və polis əməkdaşları Azərbaycan ordusu ilə döyüşə girməkdən imtina edir.O bildirib ki, düşmən bölmələrində ərzaq, silah-sursat və nəqliyyat vasitələrinin çatışmazlığı var. Düşmən bilməlidir ki, Azərbaycanda dövlət, xalq və ordu birliyi sarsılmazdır və heç bir təxribat qələbə əzmimizə və zəfər yolumuza mane ola bilməz.

Fuad Ələsgərov: Azərbaycan Avropa Məhkəməsinə müraciət edərək, Ermənistan barəsində təminat tədbirlərinin tətbiq olunmasını tələb edib

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi, Prezident Administrasiyasının Hüquq mühafizə orqanları ilə iş şöbəsinin müdiri Fuad Ələsgərov AZƏRTAC-a müsahibəsində Ermənistanın müharibə cinayətləri ilə bağlı Azərbaycan hökumətinin Avropa Məhkəməsinə müraciətini şərh edib. Müsahibəni təqdim edirik.

-Məlum olduğu kimi, Ermənistan tərəfi İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsinə şikayət göndərmiş və Azərbaycan Hökuməti, öz növbəsində, buna cavab vermişdir. Bu barədə məlumat verməyinizi xahiş edirik.

-Bəli, artıq qeyd etdiyiniz kimi, Ermənistan Azərbaycana qarşı yeni təcavüz aktı törətdikdən dərhal sonra siyasi riyakarlıq nümayiş etdirərək İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsinə müraciət etmişdir. 2020-ci il sentyabrın 29-da İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsi Ermənistan hökumətinin müraciətinə cavab olaraq Məhkəmə Reqlamentinin 39-cu qaydası əsasında həm Ermənistanı, həm də Azərbaycanı mülki əhalinin Konvensiya hüquqlarının pozulmasına gətirib çıxara biləcək tədbirlərdən çəkinməyə və öz öhdəliklərinə riayət etmək üçün görülmüş tədbirlər barədə məlumat verməyə dəvət etmişdir.

Avropa Məhkəməsinin bu dəvəti ilə əlaqədar olaraq Azərbaycan Hökuməti 2020-ci il oktyabrın 13-də Məhkəməyə müvafiq məlumat təqdim etmişdir.

Məlumatda vurğulanır ki, 2020-ci il sentyabrın 27-də Ermənistanın Azərbaycana qarşı törətdiyi təcavüz aktına cavab olaraq Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələri tərəfindən başlanmış əks-hücum əməliyyatının gedişi zamanı Azərbaycan Respublikası İnsan Hüquqlarına dair Avropa Konvensiyasına və beynəlxalq humanitar hüquqa əsasən öz üzərinə götürdüyü öhdəliklərə tam və qəti şəkildə riayət edir və heç bir formada mülki əhali və mülki obyektlər hədəfə alınmır. Qeyd edilmişdir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin bəyan etdiyi kimi, Azərbaycan Silahlı Qüvvələri təcavüzkar ordu və hərbi birləşmələrə qarşı əməliyyat keçirərək yalnız legitim hərbi obyektləri hədəfə alır. Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi də bu istiqamətdə bəyanatlar vermişdir.

Eyni zamanda, Avropa Məhkəməsinə Ermənistanın öz Konvensiya öhdəliklərinə əməl etməməsi, onun silahlı münaqişə başlayandan bu günədək Azərbaycana qarşı müharibə cinayətləri törətməsi və bunun nəticəsində onlarla mülki şəxsin həlak olması, yüzlərlə vətəndaşın yaralanması, minlərlə yaşayış binalarının, şəxsi evlərin və digər mülki obyektlərin yararsız vəziyyətə düşməsi barədə məlumat verilmişdir.

Avropa Məhkəməsinə təqdim edilmiş məlumata, həmçinin Azərbaycan Respublikasının İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin Ermənistan tərəfindən beynəlxalq humanitar hüququn norma və prinsipləri, Cenevrə Konvensiyaları, xüsusilə Müharibə zamanı mülki əhalinin müdafiəsi haqqında 1949-cu il 12 avqust tarixli Konvensiya, BMT-nin Uşaq Hüquqları Konvensiyası və insan hüquqları sahəsində digər sənədlərin müddəalarının kobud şəkildə pozulması barədə hesabatları əlavə edilmişdir.

Azərbaycan tərəfi Avropa Məhkəməsinə bu məlumatı təqdim etməklə dövlətimizin beynəlxalq təşkilatların üzvü kimi öz beynəlxalq öhdəliklərinə tam riayət etdiyini, Ermənistanın isə Avropa Məhkəməsini öz siyasi oyunlarına alət etməkdən əl çəkmədiyini bir daha göstərmişdir.

-Azərbaycan Hökuməti necə, Ermənistanla bağlı Avropa Məhkəməsinə müraciət edibmi?

-2020-ci il oktyabrın 27-də Azərbaycan Hökuməti Avropa Məhkəməsinə müraciət edərək, Ermənistan Respublikası barəsində təminat tədbirlərinin tətbiq edilməsini tələb etmişdir. Bu müraciət Ermənistanın şikayətindən fərqli olaraq ciddi xarakter daşıyır və Ermənistan tərəfindən Konvensiya öhdəliklərinin pozulması barədə kifayət qədər əsaslı sübutlara söykənir.

Müraciətdə Ermənistan Respublikasının silahlı qüvvələri tərəfindən Azərbaycanın mülki əhalisinin sıx məskunlaşdığı şəhər və kəndlərin, habelə mülki infrastrukturun artilleriya atəşinə məruz qoyulduğu, bunun nəticəsində 69 vətəndaşımızın qətlə yetirildiyi, 326 mülki şəxsə xəsarət yetirildiyi, minlərlə yaşayış evlərinə və mənzillərə bərpaolunmaz ziyan vurulduğu, eyni zamanda, beynəlxalq neft boru kəməri, su kəməri, Mingəçevir su anbarı və digər iqtisadi infrastruktur obyektlərinin hədəfə alındığı göstərilmişdir. Bunlarla bağlı Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi, Ombudsmanı, Baş prokurorluğu, digər hüquq-mühafizə və xüsusi xidmət orqanları tərəfindən toplanmış mötəbər sübutlar, foto və video materiallar təqdim edilmişdir. Yeri gəlmişkən, məlumat verim ki, qeyd edilən faktlar üzrə Azərbaycan Respublikasının Baş prokurorluğu tərəfindən 43 cinayət işi başlanmışdır.

Ermənistan Respublikası, həmçinin öz silahlı qüvvələrini, hərbi texnikasını Azərbaycan ərazisinə göndərməklə, xarici ölkə vətəndaşlarını Azərbaycan ərazisində hərbi əməliyyatlarda iştiraka cəlb etməklə, Qarabağ ərazisindəki cinayətkar rejimə maliyyə, siyasi və digər yardım göstərməklə öz Konvensiya öhdəliklərini kobud şəkildə pozmaqdadır.

Bütün bunları nəzərə alaraq Azərbaycan Respublikası öz müraciətində Avropa Məhkəməsindən tələb etmişdir ki, Ermənistan öz ərazisindən və Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindən Azərbaycanın yaşayış məntəqələrinin və mülki infrastrukturunun artilleriya atəşinə tutulmasının, işğal olunmuş ərazilərdə cinayətkar dəstələrə hərbi, siyasi, maliyyə və digər dəstək verilməsinin, silahlı qüvvələrinin, hərbi texnikasının və muzdluların Azərbaycan ərazisinə göndərilməsinin dərhal dayandırılması, öz silahlı qüvvələrinin Azərbaycan ərazisindən dərhal çıxarılması barədə təminat tədbirlərini müəyyən etsin.

Ümid edirik ki, Avropa Məhkəməsi Azərbaycanın müraciəti ilə bağlı ədalətli qərar qəbul edəcək. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin vurğuladığı kimi, ədalət və beynəlxalq hüquq bizim tərəfimizdədir! Biz zəfər çalacağıq!

İlham Əliyev: “Biz öz torpağımızda vuruşuruq. Onlar bizim torpaqda ölürlər”

Prezident İlham Əliyev Rusiyanın İnterfaks agentliyinə müsahibə verib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 28-də Rusiyanın İnterfaks agentliyinə müsahibə verib. AZƏRTAC müsahibəni təqdim edir.

-Cənab Prezident, sağ olun ki, gərgin iş qrafikinizdə bizim agentliyimizə müsahibə üçün vaxt tapmısınız. Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin Dağlıq Qarabağda əks-hücuma başlamasının dünən düz bir ayı tamam oldu. Siz ötən ayı münaqişənin hərbi-siyasi nizamlanması baxımından necə qiymətləndirirsiniz?

-Azərbaycan Ordusu döyüş meydanında özünün üstünlüyünü sübut etdi. İşğal edilmiş ərazilərin xeyli hissəsi bu bir ay ərzində azad olundu. Erməni tərəfinin təqribən 30 il ərzində işğal olunmuş torpaqlarda möhkəmləndirilmiş rayonlar yaratmasını nəzərə alsaq, orada bir neçə müdafiə xətti var idi. Ərazinin relyefi də erməni tərəfi üçün daha əlverişlidir, çünki ora dağlıq ərazidir və bizim hərbi qulluqçular əks-hücum əməliyyatlarını həyata keçirərkən həm mühəndis qurğularını, həm də dağlıq relyefi adlamalı olurdu. Buna görə də bütün bu amillər nəzərə alınmaqla, ölkəmizin ərazilərinin xeyli hissəsi bir ay ərzində azad edildi və bu, göstərir ki, Azərbaycan Ordusunun dünyada ən yaxşı döyüş qabiliyyətinə malik ordulardan biri hesab edilməsi əbəs deyildi. Ölkələrin hərbi potensialının dəyərləndirilməsi ilə məşğul olan qurumların vaxtaşırı dərc etdiyi reytinqlərə əsasən, Azərbaycan Ordusu dünyanın aparıcı 50 ordusu sırasındadır. Həm peşəkarlıq, həm təlim, həm döyüş qabiliyyəti, ən başlıcası mənəvi döyüş ruhu, əlbəttə ki, Azərbaycan Ordusunun texniki təchizatı da çox cəhətdən bizim uğurumuza kömək edib. Biz Füzuli, Cəbrayıl, Zəngilan, Qubadlı şəhərlərini, Xocavənd rayonunun bir hissəsini azad etmişik. Azərbaycan Ordusunun uğurlu fəaliyyəti, uğurla irəliləməsi davam edir. Bu bir ay ərzində mən dəfələrlə demişəm ki, biz bu münaqişənin nizamlanmasının hərbi mərhələdən siyasi mərhələyə keçməsini istəyirik. Lakin təəssüf ki, erməni tərəfi atəşkəs rejimini artıq üçüncü dəfə kobud şəkildə pozaraq, bizim azad etdiyimiz əraziləri yenidən işğal etməyə cəhd göstərərək qarşıdurmanı davam etməyə doğru yönəldir. Buna görə sizin sualınıza bir daha cavab verirəm - hərbi-siyasi nizamlama yeganə mümkün yoldur. Biz istərdik ki, hərbi faza danışıqlar masası arxasında başa çatsın, Azərbaycan ərazilərinin bundan sonra da işğaldan azad olunması məsələləri həll edilsin.

-Cənab Prezident, Siz artıq qeyd etdiniz ki, Bakı hərbi fazanı maksimum tez bir müddətdə başa çatdırmaqda maraqlıdır. Sizin fikrinizcə, hazırda hərbi faza nə qədər uzun müddət davam edə bilər və Bakı yalnız Dağlıq Qarabağın ətrafındakı yeddi rayonla kifayətlənməyə hazırdırmı?

-Bu ay ərzində mən Azərbaycan xalqına müraciətlərimdə, habelə çoxsaylı müsahibələrimdə dəfələrlə demişəm ki, biz istənilən anda, günü bu gün dayanmağa hazırıq. Lakin bunun üçün erməni tərəfi işğal edilmiş ərazilərin qalan hissəsindən qoşunlarını çıxarmaq barədə öhdəlik götürməlidir. Buna görə də hərbi qarşıdurmanın nə qədər uzun müddət davam edəcəyini qabaqcadan deyə bilmərəm. Bu, erməni tərəfindən asılıdır. Artıq dediyim kimi, onların bizim torpaqlarımızı yenidən işğal altına qaytarmaq üçün göstərdiyi daimi cəhdlər fiaskoya uğrayıb. Düşünürəm ki, onların hərbi yolla heç nəyə nail olmayacaqlarını anlamaları üçün bu, kifayətdir. Lakin təəssüf ki, onlar dediyim kimi, atəşkəs rejimini artıq üç dəfə kobud şəkildə pozmaqla siyasi müstəvidə qeyri-konstruktiv yanaşma nümayiş etdirirlər. Bunu nəzərə alaraq biz, əlbəttə, gələcək fəaliyyətimizi planlaşdıracağıq. İşğal edilmiş ərazilər məsələsinə gəldikdə, şübhəsiz, azərbaycanlılar əvvəl yaşadıqları bütün işğal olunmuş ərazilərə qayıtmalıdırlar. Mənim yanaşmam həmişə belə olub. Azərbaycanlılar təkcə Dağlıq Qarabağın hüdudlarından kənarda, keçmiş Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin hüdudlarından kənarda yerləşən işğal edilmiş yeddi rayona deyil, o cümlədən əsrlərboyu yaşadıqları ərazilərə, torpaqlara qayıtmalıdırlar - ilk növbədə, Şuşaya, Xankəndiyə və azərbaycanlıların əsrlərboyu məskunlaşdığı digər torpaqlara. Mən onu da demişəm ki, nizamlama barədə bizim təsəvvürümüz Dağlıq Qarabağın erməni və azərbaycanlı əhalisinin birgə yaşamasından ibarətdir. Tarixən iş elə gətirib ki, artıq 200 ildir erməni əhalisi bu torpaqlarda yaşayır. Ermənilərin Şərqi Anadoludan və İrandan köçürülməsi tarixini biz hamımız bilirik. Lakin iş belə gətirib. Onlar 200 ildir orada yaşayırlar. Erməni əhalinin bundan sonra da orada yaşaması barədə bizim heç bir planımız yoxdur. Əksinə, mən həmişə demişəm ki, Azərbaycanda erməni millətindən olan minlərlə vətəndaş yaşayır. Qonşu ölkələrdə də ermənilər və azərbaycanlılar birgə yaşayır və öz aralarında yaxşı dolanırlar. Bu, Dağlıq Qarabağda niyə mümkün olmasın? Bizim təsəvvürümüz belədir. Azərbaycanlılar əvvəl yaşadıqları bütün ərazilərə qayıtmalıdırlar. Erməni əhali də həmin torpaqda yaşamalıdır, özü də mehriban qonşuluq şəraitində. Biz müharibənin vurduğu yaraları sağaltmağa çalışacağıq.

-Yəni, belə çıxır ki, erməni hərbçilər işğal edilmiş bütün ərazilərdən çıxarılmayınca Bakı dayanmayacaq.

-Biz Ermənistan tərəfindən onların yüksək rəhbərliyinin şəxsində öhdəlik almalıyıq ki, qoşunları işğal olunmuş ərazilərdən çıxaracaqlar. Hələlik biz bunu eşitməmişik. Erməni rəhbərliyindən bu cür öhdəlik alınandan və bu, ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri tərəfindən təsdiq edilləndən dərhal sonra biz hərbi əməliyyatları dayandırmağa hazırıq. Bu şərtlə ki, erməni tərəfi də onları dayandırsın. Çünki atəşkəs üç dəfə pozulub və hər üçü erməni tərəfin təqsiri üzündən baş verib. Bilirsiniz ki, dünən kasetli raketlərlə atəşlər nəticəsində Bərdədə dörd dinc vətəndaş, o cümlədən 7 yaşlı qız həlak olub. Bərdə münaqişə zonası deyil. Yəni bu, Vaşinqtonda razılaşdırılmış atəşkəsin kobud şəkildə pozulmasıdır. Bundan əvvəl Moskvada razılaşdırılmış atəşkəs elə ertəsi gün ermənilər tərəfindən Ermənistan ərazisindən Gəncəyə ballistik raket atılması yolu ilə pozuldu. Bunun nəticəsində 10 nəfər həlak oldu. Gəncəyə ballistik raketlərlə ikinci hücum nəticəsində bu dinc şəhərdə daha çox, ümumilikdə isə 30-a yaxın insan həlak oldu. Ona görə də atəşkəsə riayət edilməməsi bizim təqsirimiz deyil. Buna görə erməni tərəfi indiyə qədər işğal altında saxladıqları ərazilərdən çıxacaqları barədə öhdəlik götürməlidir. Buraya Ağdam rayonunun bir hissəsi, Laçın rayonu bütünlüklə və Kəlbəcər rayonunun bir hissəsi daxildir. Təbii ki, o halda biz siyasi nizamlamaya keçməyə hazırıq. Siyasi nizamlama çox aspektləri əhatə edəcək. Baza prinsipləri bizim tərəfimizdən qəbul edilib, ermənilər tərəfindən rədd edilib. Lakin Ermənistanın baş nazirinin dünənki təcavüzkar bəyanatı onu göstərir ki, onlar vasitəçilərə bir söz deyir, özləri isə tamam başqa iş görürlər.

-Cənab Prezident, Siz yerində qeyd etdiniz ki, Bakı baza prinsiplərinə əsasən sadiqdir. Bu prinsiplərin birinci bəndi Dağlıq Qarabağ ətrafındakı beş rayonun azad edilməsi barədə idi. Lakin hazırda beş rayondan dördü bilavasitə Azərbaycan Ordusu tərəfindən demək olar ki, azad edilib. Belə çıxır ki, minimum baza prinsipləri ya aktual deyil, ya da onlara müəyyən düzəliş edilməsinə ehtiyac var.

-Bu, yenə də erməni tərəfin davranışından asılı olacaq. Bilirsiniz ki, sabah Cenevrədə Azərbaycanın və Ermənistanın Xarici İşlər nazirləri arasında danışıqlar olmalıdır. Erməni tərəfin baza prinsiplərinə nə dərəcədə sadiq olduğunu orada görəcəyik. Bundan sonra biz həmin prinsiplərin hazırda nə dərəcədə aktual olub-olmadığını artıq özümüz qiymətləndirəcəyik. Hərçənd, bu bir ay ərzində mən dəfələrlə bəyan etmişəm ki, Azərbaycan bütövlükdə bu prinsipləri qəbul edib, əlbəttə, orada bizi qane etməyən müəyyən məqamlar var. Birinci mərhələdə beş rayonun qaytarılmasının nəzərdə tutulmasına gəldikdə isə, əlbəttə, indi bu, artıq aktual deyil. Ona görə ki, baza prinsiplərində ərazilərin qaytarılmasının növbəliliyi müəyyən edilmişdi. Birinci mərhələdə beş rayon, Kəlbəcər və Laçın rayonları ikinci mərhələdə. Sonra isə artıq azərbaycanlıların Dağlıq Qarabağ ərazisinə qaytarılması. Prinsip etibarilə, bütün məcburi köçkünlərin əvvəlki yaşayış yerlərinə qaytarılması. Buna görə də biz birinci mərhələni praktiki olaraq başa çatdırmışıq. Bu səbəbdən əgər indi erməni tərəfi baza prinsiplərinə sadiq olduğunu bildirərsə, biz dərhal hazırda işğal altında olan Laçın, Kəlbəcər rayonlarının və Ağdam rayonunun bir hissəsinin Azərbaycanın nəzarətinə verilməsi barədə danışacağıq. Beləliklə, biz müəyyən dərəcədə vasitəçilərin də işlərini asanlaşdıracağıq. Ona görə ki, mühüm bəndlərdən biri artıq həyata keçiriləcək və bizim hansısa ikinci mərhələni gözləməyimiz lazım olmayacaq. O mərhələ dərhal başlamalıdır. Əgər biz siyasi nizamlama barədə razılığa gəlsək, erməni qoşunları Kəlbəcər və Laçın rayonlarından, habelə Ağdam rayonunun bir hissəsindən dərhal çıxarılmalıdır.

-Siz artıq XİN rəhbərlərinin sabahkı görüşü mövzusuna toxundunuz, bütövlükdə Bakının gözləntilərini təsvir etdiniz. Lakin dəqiqləşdirmək istərdim, hər halda, Bakı güman edir ki, erməni tərəfi konstruktivlik nümayiş etdirəcək və danışıqlar mücərrəd, uzunuzadı deyil, daha konkret xarakter daşıyacaq.

-Düşünürəm ki, bəli, hər halda, biz buna ümid edirik. Hərçənd, erməni tərəfin aqressiv davranışı və onların beynəlxalq hüququ kobud şəkildə pozması, Cenevrə konvensiyalarını pozması və hərbi cinayətlər törətməsi, əlbəttə, onların nizamlama məsələsini konkret müzakirə etməyə hazırlaşmasından xəbər vermir. Ona görə ki, dinc şəhərlərə kasetli raketlərlə və döyüş sursatları ilə hücumlar hərbi cinayətdir. Ermənilərin atəşləri nəticəsində bizim 69 dinc vətəndaşımız həlak olub, 300-dən çox adam yaralanıb. Budur, erməni faşizminin siması. Lakin, eyni zamanda, düşünürəm, döyüş meydanında Ermənistanı məğlub etməyimiz hər halda onlardan ötrü ciddi siqnal olmalıdır ki, onlar daha imitasiya fəaliyyəti apara, bizi, Minsk qrupunun həmsədrlərini aldada, mahiyyət etibarilə məsələnin konkret müzakirəsindən yaxa qurtara bilməzlər. Danışıqlar prosesinə gəldikdə isə, son bir il ərzində, hətta bir ildən də çox müddətdə praktiki olaraq bu proses aparılmayıb. Bu, 1994-cü il atəşkəs anından sonra ilk dəfə idi. Ona görə ki, o vaxtdan bəri danışıqlar prosesi müxtəlif intensivliklə gedir, tərəflər baza prinsiplərinin bəndlərini razılaşdırırdılar. Axı, bu prinsiplər göydən düşməyib. Bu prinsiplər Minsk qrupu tərəfindən, onun həmsədrləri tərəfindən təklif edilmiş və münaqişə tərəfləri onları razılaşdırmışdılar. Əlbəttə, proses ləng gedirdi, lakin ümumiyyətlə, müəyyən tərəqqi vardı. Amma Ermənistanda yeni hökumət hakimiyyətə gələndən sonra birinci ildə onlar bizə və bildiyimə görə vasitəçilərə də vədlər verirdilər, ikinci ildə isə artıq açıq şəkildə özlərinin əsl niyyətlərini nümayiş etdirdilər ki, onlar bircə qarış belə torpaq verməyəcəklər və üstəlik, bizi yeni ərazilər uğrunda yeni müharibə ilə hədələyirdilər. Yeri gəlmişkən, bu sözləri onların müdafiə naziri deyib. Hazırda o, müdafiə naziri kimi həm öz xalqının, həm də dünya ictimaiyyətinin nəzərində tamamilə hörmətdən düşüb. Mən təəccüblənirəm, necə olub ki, belə alçaldıcı məğlubiyyətdən sonra o, indiyə qədər istefa verməyib.

-Cənab Prezident, Siz qeyd etdiniz ki, Ermənistanın baş naziri son vaxtlar çox davakar bəyanatlar verir, bəyanatların ritorikasının özü davakardır. Lakin bütövlükdə, onun sonuncu bir neçə bəyanatını izləsək, əvvəlcə o deyirdi ki, bu münaqişənin diplomatik nizamlanması yolu yoxdur. İki gün bundan əvvəl deyib ki, Ermənistan ağrılı güzəştlərə hazırlaşmalıdır. Lakin dünən ritorika dəyişdi, Sizin dediyiniz kimi, daha davakar oldu. Siz necə hesab edirsiniz, bu, nə ilə bağlıdır?

-Bunu şərh etmək mənim üçün çətindir. Yəqin ki, Ermənistanın baş nazirinin başına nələr gəldiyini qiymətləndirməkdən özümü saxlayacağam. Yəqin ki, bu cür hərbi məğlubiyyət onun vəziyyətinə təsir göstərib. Əks halda, bu cür qeyri-ardıcıllığı necə izah etmək olar. Axı, bu qeyri-ardıcıl bəyanatlar və hərəkətlər, ilk növbədə, ölkənin rəhbəri kimi onun özü üçün tamamilə irrasional və zərərli, həm də onun ölkəsi üçün təhlükəli və zərərlidir.

Ardı Səh. 5

İlham Əliyev: "Biz öz torpağımızda vuruşuruq. Onlar bizim torpaqda ölürlər"

Prezident İlham Əliyev Rusiyanın İnterfaks agentliyinə müsahibə verib

Əvvəli-Səh-4

Çoxları sual verir, bu hərbi toqquşmalar nə üçün məhz indi baş verdi? Nə üçün əvvəl olmadı? Hətta Azərbaycana qərəzli münasibət bəsləyənlər və Ermənistanı açıq dəstəkləyənlər də özlərinə bu sualı verməyə məcburdurlar. Axı, 1994-cü il atəşkəs anından 26 il keçib. Bütün bu illər ərzində toqquşmalar olub, qurbanlar olub, lakin belə miqyasda olmayıb. Birdən-birə nə baş verib? Axı, Azərbaycanda heç nə dəyişməyib. Mən 17 il nizamlamaya dair danışıqlar aparmışam. Ermənistanın əvvəlki iki prezidenti ilə biz baza prinsiplərinin razılaşdırılması üzrə kifayət qədər ciddi yol keçmişik. Buna görə də obyektiv müşahidəçilərə aydındır ki, təqsir bizdə deyil, təqsir Ermənistanın baş nazirinin bu cür qeyri-adekvat, irrasional, təhlükəli davranmasındadır. Ermənistanın əvvəlki rəhbərlərindən heç biri Azərbaycan xalqının ünvanına bu cür təhqiramiz çıxışları özünə rəva görmürdü. Onların heç biri cinayətkar Dağlıq Qarabağ rejiminin başçısı üçün Şuşada inauqurasiya təşkil etməyi özünə rəva görmürdü. Onların heç biri Cenevrə Konvensiyasını nümayişkaranə şəkildə pozmaqla lovğalanmır, Livan ermənilərinin Dağlıq Qarabağda, o cümlədən Şuşada məskunlaşdırılmasını nümayiş etdirmirdi. Onların heç biri qondarma "Dağlıq Qarabağ parlamenti"ni Xankəndidən Şuşaya köçürməyə hazırlaşmırdı və sair və ilaxır. Yəni, bütün bunlar baş nazir Paşinyanın düşünülməmiş və təhlükəli fəaliyyətinin nəticələridir. Onun ölkə daxilindəki bəyanatlarını şərh etməyəcəyəm. Lakin onun nizamlama ilə bağlı məsələlərdə etdikləri Ermənistan üçün çox təhlükəlidir. Bu gün Ermənistan bunu aydın görür. Buna görə düşünürəm ki, Minsk qrupunun həmsədrləri sabah Ermənistanın xarici işlər nazirinin qarşısında məsələni dəqiq qoymalıdırlar. Başa düşürəm, o, çətin vəziyyətdədir. O, öz rəhbərinin qeyri-adekvat davranışına görə cavab verməli olur. Həqiqətən, acınacaqlı vəziyyətdədir. O, necəsə vəziyyətdən çıxmalı, sizin qeyd etdiyiniz kimi, bu qeyri-ardıcıl hərəkətləri izah etməli olacaq. Paşinyan gah ağrılı güzəştlərdən danışır, gah deyir ki, məsələnin diplomatik həlli yoxdur, sonra deyir ki, kompromisə getməyə hazırdır, daha sonra deyir ki, Qarabağı axıra qədər müdafiə edəcək, gah deyir ki, Qarabağ Ermənistandır, sonra deyirdi ki, biz danışıqları Dağlıq Qarabağla aparmalıyıq. Yəni, bir-birini tamamilə qarşılıqlı istisna edən qeyri-adekvatlıq palitrası. Buna görə də düşünürəm ki, sabah bu məsələlərin çoxu aydınlaşacaq.

-Siz artıq Minsk qrupunun fəaliyyətinə toxundunuz. Mən belə bir aspekti dəqiqləşdirmək istərdim. Siz Azərbaycan xalqına sonuncu müraciətinizdə vasitəçiləri onların faktiki fəaliyyətsizliyinə görə kifayət qədər sərt tənqid etdiniz. Bu, o deməkdirmi ki, Bakı Minsk qrupunun formatının dəyişdirilməsində israr edəcək? Bunu nə üçün soruşuram? Ötən həftə Prezident Putin Minsk qrupunun formatına yenidən baxılmasının mümkünlüyünü istisna etməyib.

-Bu bir ay ərzində mən Minsk qrupunun fəaliyyəti barədə dəfələrlə danışmışam və Azərbaycan xalqına müraciətimdə dediklərim əsl həqiqətdir. Axı, hər bir struktur, necə adlanmasından, kimlərdən ibarət olmasından asılı olmayaraq, əgər qarşısına qoyulmuş məsələni yerinə yetirmirsə, özünün səmərəsiz olduğunu etiraf etməlidir. Axı, qarşıya qoyulmuş vəzifə yerinə yetirilməyib. Hərçənd, mən özümün bəzi müsahibələrimdə demişəm ki, Minsk qrupu tərəfindən nizamlamaya yönəlmiş cəhdləri tamamilə inkar edə bilmərəm. Ona görə ki, hər halda baza prinsipləri Minsk qrupu tərəfindən işlənib hazırlanmışdı. Onlar işləyirdilər, variantlar təklif edirdilər. Təkliflərin bəziləri ilə biz razılaşmırdıq, bəziləri ilə erməni tərəfi razılaşmırdı. Yəni, bu proses Paşinyan Ermənistanda hakimiyyətə gələnədək davam etdi. Lakin səmərəlilik, nəticəlilik baxımından, əlbəttə, Minsk qrupu özünü doğrultmadı. Mən həmsədrlərin fəaliyyətini nəzərdə tuturam. Özü də əgər Minsk qrupunun həmsədrləri hansısa başqa ölkələr olsaydı, bunu hələ onunla izah etmək olardı ki, o ölkələrin dünyada kifayət qədər təsir qüvvəsi yoxdur, hətta BMT Təhlükəsizlik Şurasının onların özlərinin qəbul etdikləri qətnamələrini reallaşdırmaq üçün kifayət qədər nüfuzu yoxdur. Lakin Minsk qrupunun həmsədrləri BMT Təhlükəsizlik Şurasının üç daimi üzvü, üç nüvə dövləti olduğu halda onların Ermənistana təzyiq göstərməsinin mümkün olmaması, əlbəttə, çoxlu suallar doğurur. Qrupun tərkibi məsələsinə gəldikdə, mən bu barədə artıq demişəm ki, Minsk qrupu 1992-ci ildə yaranıb. Onun necə yaradıldığını bilmirəm. Üzvlərin seçilməsinin hansı prinsiplərə əsaslanması da mənə məlum deyil. Ancaq mən onu da demişəm ki, əgər bu gün biz hansısa təmas qrupu yaratsaydıq, onun tərkibi, əlbəttə, tamam başqa olardı. Orada regionda öz mövqeləri olan, potensialı olan, dünyada nüfuza malik olan ölkələr olardı. Əlbəttə, düşünürəm ki, hazırda həmsədr olan ölkələr də bəlkə qala bilərdi. Lakin bu sual, əlbəttə, mənə aid deyil. Ona görə ki, Minsk qrupunun və onun həmsədrlərinin formalaşması mexanizmi və proseduru ATƏT-in səlahiyyətlərinə aiddir. Mən hesab edirəm ki, münaqişəni nizamlamaq üçün biz formal məsələlərdən yapışmamalıyıq. Minsk qrupu indiki kimi öz işini davam etdirə bilər. Ancaq praktiki olaraq siyasi nizamlama səviyyəsinə çıxmaq üçün region ölkələri arasında regional əməkdaşlığın hansısa yeni mexanizmləri barədə düşünmək lazımdır. Fikrimcə, Prezident Putin bu barədə danışanda yəqin ki, o da bunları nəzərdə tuturdu.

-Yeri gəlmişkən, bəzi ekspertlər bununla əlaqədar 2+2 formulunu təklif edirlər. Bu formul, belə deyək, rəsmi Bakı üçün nə dərəcədə məqbuldur?

-İki tərəf Ermənistan və Azərbaycandır. Bəs o biri iki tərəf kimlərdir?

-Türkiyə və Rusiya.

-Bu, bizim üçün məqbul olardı. Ona görə ki, həm Rusiya, həm də Türkiyə bizim qonşularımızdır. Bu ölkələrlə sıx qarşılıqlı münasibətlərimiz var. Bu ölkələrin öz aralarında yaxşı əməkdaşlıq potensialı var. Təkcə son illərin tarixinə baxmaq kifayətdir. Türkiyə və Rusiya həm ikitərəfli gündəlikdəki bir çox məsələlər barəsində, həm də regional təhlükəsizlik məsələlərində qarşılıqlı anlaşmanın yüksək səviyyəsinə nail olublar. Bunu Suriyada da, Liviyada da, beynəlxalq terrorizmə qarşı mübarizə ilə bağlı məsələlərin həllində də görürük. Enerji layihələri, iqtisadi, investisiya xarakterli layihələr də öz yerində. Əvvəllər, hələ bu münaqişə kəskinləşənə qədər mən hər zaman deyirdim ki, biz Türkiyə ilə Rusiyanın yaxınlaşmasını həmişə alqışlamışıq. Hesab edirəm ki, bu, regional təhlükəsizliyin mühüm amilidir. Erməni separatizminin və ekstremizminin bizdən ötrü, - təkcə bizdən ötrü deyil, regiondan ötrü, - əsas təhlükə olduğunu nəzərə alsaq, hesab edirəm ki, Türkiyə ilə Rusiyanın səylərini birləşdirməsi regionun xeyrinə olardı, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin siyasi yolla nizamlanmasını sürətləndirə bilərdi.

-Cənab Prezident, Siz dəfələrlə demisiniz ki, münaqişənin nizamlanmasında irəliləyiş olması üçün vasitəçilər Ermənistana qarşı hansısa formada sanksiyalar tətbiq etməlidirlər. Sizin fikrinizcə, bu sanksiyalar nədən ibarət ola bilər?

-Bəli, siz haqlısınız. Mən bu barədə danışmışam. Özü də təkcə indi yox. Mən bu barədə çoxdan danışıram. Lakin təəssüf ki, mənim çağırışlarım cavabsız qalır. Hansı sanksiyalar tətbiq edilə bilərdi? O sanksiyalar ki, Ermənistanı BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrini yerinə yetirməyə və işğal edilmiş ərazilərdən qoşunları çıxarmağa məcbur etsinlər. Məsələn, İraq Küveyti işğal edəndən sonra İraqa qarşı tətbiq edilmiş sanksiyaları götürmək olar. Axı, beynəlxalq hüquq baxımından təxminən eyni hadisə baş verib. Küveytin beynəlxalq aləmdə tanınmış ərazisi İraq tərəfindən işğal edilmişdi, hərbi cinayətlər törədilmişdi, etnik təmizləmə aparılmışdı. Yalnız dünya birliyinin vaxtında reaksiya verməsi nəticəsində bu işğal dayandırıldı, özü də qısa vaxtda. Daha sonra İraqa iqtisadi sanksiyalar tətbiq edildi, silah satışına embarqo qoyuldu, İraqın ərazisi uçuşların qadağan edildiyi zonaya çevrildi, insanlığa qarşı cinayətlər törətmiş hərbi canilər məhkəməyə cəlb edildi, mühakimə olundu. Ermənistana münasibətdə də bu cür sanksiyalar tətbiq edilməli idi. Mən əminəm ki, hətta bu sanksiyalardan biri tətbiq olunsa idi, münaqişə çoxdan həll edilərdi. Sadəcə, bu sanksiyaları tətbiq etmək üçün siyasi iradə və istək yox idi. Çox ehtimal ki, belə bir mövqeyə üstünlük verilirdi - təki vəziyyət daha da kəskinləşməsin, gəlin hər şeyi olduğu kimi saxlayaq.

-Münaqişə donduruldu?

-Əlbəttə, donduruldu. Hərçənd hamı başa düşürdü ki, bu, əbədi davam edə bilməz. Hamı bunu hələ 10 il əvvəl başa düşürdü. Rusiya, ABŞ və Fransa prezidentləri bəyanatlarla çıxış ediblər, özü də dəfələrlə. Onlar aydın şəkildə deyirdilər ki, status-kvo qəbuledilməzdir. Yaxşı, biz bunu alqışladıq. Yadımdadır, bu, bizdə bəyənildi və mən də bunu şərh etdim. Bəs sonra nə oldu? Sonra bu tezisdən tədricən uzaqlaşmağa başladılar, onu artikulyasiya etmədilər və yeni tezis fikirləşib tapdılar ki, status-kvo davamlı deyil. Axı, bunlar tamamilə fərqli məsələlərdir. Axı, biz bunu gözəl başa düşürük. Deməli, həmsədr ölkələr Ermənistana hətta hər hansı siyasi təzyiq göstərmək cəhdindən də geri çəkildilər. Status-kvonun davamlı olmadığını hamı bilirdi. Son hadisələr də bunu göstərdi. Buna görə bir daha deyirəm, münaqişəni tezliklə həll etmək üçün, - hələ gec deyil, - sanksiyalar lazımdır. Düşünürəm ki, həmsədr ölkələr təcavüzkarı işğal olunmuş torpaqlardan getməyə məcbur etmək üçün ona hansı sanksiyalar tətbiq edilə biləcəyi barədə ciddi fikirləşməlidirlər.

-Siz necə hesab edirsiniz, bir ay davam edən hərbi faza müddətində həmsədr ölkələr bitərəfliyi tam qoruyub saxlaya biliblərmi?

-Bilirsinizmi, mən bu barədə öz mülahizələrimi bildirmişəm və demişəm ki, əlbəttə, hər bir ölkənin, o cümlədən Azərbaycanın da öz xarici siyasət prioritetləri ola bilər. Biz bəzi ölkələrlə daha sıx münasibətdəyik, bəziləri ilə münasibətlərimiz o qədər də sıx deyil, bəzi ölkələrlə münasibətlərimiz tarixi amillərə, başqaları ilə münasibətlərimiz daha praqmatik amillərə əsaslanır. Buna görə də həmsədr ölkələrdə çox strukturlaşdırılmış və fəal erməni icmalarının mövcud olmasına biz həmişə anlaşıqlı münasibət bəsləmişik. Amerikada da, Fransada da, Rusiyada da. Biz hətta bu vəziyyəti təhlil edəndə onların qərarların əbuluna daha çox harada təsir etmək imkanını müəyyənləşdirməkdə çətinlik çəkirik. Buna görə biz həmin amili həmişə nəzərə almışıq və indi də nəzərə alırıq. Birinci mərhələdə, hərbi toqquşmaların ilk günlərində bəzi sapmalar bizdə bitərəfliyə şübhə oyadırdı, indi isə düşünürəm ki, bütün bunlar qaydaya düşüb. Həmsədr ölkələrin ali rəhbərliyi ilə mənim əlaqələrim, habelə əminəm, - Azərbaycanın aldığı beynəlxalq dəstək, - indi gördüyümüz bitərəfliyə gətirib çıxarıb. Bir daha deyirəm, kimin ürəyində nə varsa, bu, bizim işimiz deyil. Lakin beynəlxalq hüququn normalarına və bitərəfliyə riayət edilməsi baxımından, əlbəttə, vasitəçilər buna əməl etməlidirlər. Əks halda onlar, sadəcə, vasitəçi olmaq imkanını itirərlər.

-Nizamlamaya qərəzsiz yanaşmalıdırlar.

-Tamamilə doğrudur. Ona görə ki, vasitəçi qərəzsiz olmalıdır. O, emosiyalarını evdə qoymalı, ya da ikitərəfli formatı tərk etməli, nizamlama çərçivəsində isə ona ATƏT-in verdiyi mandatı və münaqişəni Azərbaycanın və ya Ermənistanın istəyinə uyğun şəkildə deyil, beynəlxalq hüququn tələb etdiyi qaydada nizamlamaq arzusunu əsas götürməlidir.

-Siz nisbətən yaxın vaxtlarda bəyan etmisiniz ki, Dağlıq Qarabağda heç bir referendum olmayacaq. Bu, prinsip etibarilə təzə reallıqdır. Bu, o deməkdirmi ki, məsələn, Azərbaycan öz mövqeyini dəyişib və ya ilkin mövqeyini bir qədər sərtləşdirib.

-Bilirsinizmi, artıq 17 ildir ki, mən bu barədə danışıram, vasitəçilər də bunu bilirlər. ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri mənim mövqeyimi bilirlər. Bu illər ərzində mən neçə həmsədrin dəyişdiyini, həmsədr qismində neçə diplomatın dəyişdiyini artıq xatırlamıram. Lakin onlar hamısı təsdiq edə bilər, mən həmişə demişəm ki, Azərbaycanın beynəlxalq miqyasda tanınmış ərazilərində heç vaxt heç bir referendum olmayacaq. Üstəlik, əgər baza prinsiplərinə nəzər salsaq, orada da referendum sözü yoxdur. Orada irədə ifadəsi ilə bağlı, təyini-müqəddərat ilə bağlı müəyyən ifadələr var. Lakin biz həmişə demişik ki, bəli, təyini-müqəddərat beynəlxalq hüququn mühüm prinsipidir, ancaq o, ölkənin ərazi bütövlüyünü poza bilməz. İkincisi, ölkənin ərazi bütövlüyü həmin ölkənin razılığı olmadan dəyişdirilə bilməz. Ona görə də indiki halda bir müsahibəmdə dediyim sözlər mənim mövqeyimi tamamilə əks etdirir, bu, sirr deyil. Təbii ki, mən indi də eyni mövqedəyəm, biz Azərbaycan ərazisində ikinci erməni dövləti yaradılmasına imkan verməyəcəyik. Əgər kimsə ermənilər üçün ikinci dövlət yaratmaq istəyirsə, qoy, öz ərazisinin bir hissəsində yaratsın.

-Cənab Prezident, son vaxtlar Ermənistanın rəhbərləri tez-tez, bilmirəm bunu necə adlandıraq, şantaja başlayır, bəyan edirlər ki, əgər hərbi faza davam etsə, Ermənistan Dağlıq Qarabağın müstəqilliyini tanıyacaq. Bu halda onlar özləri onu hələ indiyə qədər tanımayıblar. Hələlik yalnız bəyan edirlər. Lakin bununla belə, onlar ümidlərini itirmirlər ki, hansısa ayrı-ayrı ölkələr, beynəlxalq təşkilatlar müxtəlif ifadələrlə, xilas olmaq və sair xatirinə Dağlıq Qarabağın müstəqilliyini tanıyacaqlar. Siz necə hesab edirsiniz, Yerevan tərəfindən belə tanıma nə dərəcədə gözlənilir və bu, münaqişənin nizamlanmasında hansı nəticələrə gətirib çıxara bilər?

-Sizin bu sualınız Ermənistanın indiki hakimiyyət orqanlarının qeyri-ardıcıl və qeyri-səmimi olmasına bir daha dəlalət edir. Ona görə ki, onlar özləri Dağlıq Qarabağın müstəqilliyini tanımadığı halda, istəyirlər ki, başqa ölkələr bunu etsinlər. Vəziyyət kəskinləşəcəyi halda onların Dağlıq Qarabağın müstəqilliyini tanıyacaqları barədə daimi şantaj və hədələri yenə də küy-kələk oldu. Hərbi qarşıdurma bir aydan çoxdur ki, davam edir. Bəs nə üçün onlar indiyə qədər Dağlıq Qarabağın müstəqilliyini tanımayıblar? Bunu etmək çox asandır. Qoy bəyan etsinlər ki, onu tanıyırlar. Onların siyasətinin bütün mahiyyəti də məhz bundadır. Onlar onilliklər boyu həmişə cəhd ediblər, - təəssüf ki, bəzən başqa ölkələrin arxasında gizlənməyə nail olublar, - onların problemlərini onların əvəzinə başqa ölkələr həll etsinlər. Müasir erməni dövlətinin ideologiyası da, əslində, bundan ibarətdir. Bu ideologiyanın çox dərin tarixi kökləri var. Bütün tarixboyu belə olub. Son 200 ilin tarixini, Qafqazın tarixini izləsək, onların ucbatından neçə müharibə baş verməsini, onların başqa ölkələr üçün neçə təxribat yaratmasını görərik. Sonra isə kolluğa qaçaraq və kimlərinsə arxasında gizlənərək başqa xalqların qanının axıdılmasının və qarşıdurmanın bəhrələrini görürdülər. Onların Qafqaza gəlib çıxmalarının tarixini biz çox gözəl bilirik. Qafqaz regionunda tarixən erməni etnosu olmayıb. Onlar buraya necə gəlib çıxıblar - məhz belə yolla, hiyləgərliklə, məkrliliklə, necə deyərlər, ilanı başqasının əli ilə tutmaq cəhdləri ilə. Onlar indi də eyni hərəkətləri edirlər. Buradan mən onlara, necə deyərlər, cavab çağırışı edirəm - Dağlıq Qarabağı tanıyın. Bu gün tanıyın. Yeri gəlmişkən, bu barədə nisbətən yaxın vaxtlarda demişəm, qoy, bu gün tanısınlar.

Ardı Səh. 6

Əvvəli-Səh-5

İlham Əliyev: "Biz öz torpağımızda vuruşuruq. Onlar bizim torpaqda ölürlər"

Prezident İlham Əliyev Rusiyanın İnterfaks agentliyinə müsahibə verib

Lakin başqa ölkələrin bunu etməsini xahiş etmək yenə də Ermənistan rəhbərliyinin qeyri-adekvatlığından və onun siyasi savadının çox aşağı səviyyədə olmasından xəbər verir. Ona görə ki, əgər Ermənistan rəhbərliyi beynəlxalq siyasətin əsaslarından azacıq da olsa, baş çıxarsaydı, anlayardı ki, bu gün, biz Dağlıq Qarabağ ilə vahid dövlət çərçivəsində və digər beynəlxalq strukturlar çərçivəsində BMT-yə daxil olanda Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bütün dünya tərəfindən hamıya məlum fakt kimi etiraf edilib. Axı, Qoşulmama Hərəkatı - 120 ölkə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü birmənalı şəkildə dəstəkləyib. Avropa İttifaqına 27 ölkə daxildir. Avropa İttifaqı ilə bizim imzaladığımız sənəddə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, sərhədlərin toxunulmazlığı və suverenliyi dəstəklənib. Bunlar təqribən 150 ölkə deməkdir. Buraya İslam Əməkdaşlıq Təşkilatını da əlavə etsək, - düzdür, orada Qoşulmama Hərəkatının üzvləri olanlar da var, olmayanlar da, - budur dünya birliyi. Ermənistanın ucbatından, onun istəyinə görə, onun Dağlıq Qarabağı tanımaq şıltaqlığına görə Azərbaycan ilə münasibətləri korlamaq, özü də, sadəcə, korlamaq deyil, deyərdim ki, bu, hər hansı ölkə ilə diplomatik münasibətləri dərhal pozmağa gətirib çıxarar. Kim belə addım atacaq? Sadəcə, heç kim bunu etməyəcək. Xüsusən ona görə ki, ermənilər özləri onu tanımırlar. Özü də elə bir vaxtda ki, onlar BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinə əsasən təcavüzkardırlar. Buna görə də deyərdim ki, bu hərəkət onların növbəti ləyaqətsiz cəhdidir, yenə başqasının hesabına öz istəklərinə nail olmağa çalışırlar.

-Siz çox yaxşı dediniz. Rusiya münaqişə zonasına hərbi müşahidəçilər göndərilməsini təklif etmişdi. Baş nazir Paşinyan, prinsip etibarilə sülhməramlıların münaqişə zonasına daxil olmalarına razılaşdı və bunların rusiyalı sülhməramlılar olmasını istisna etmədi. Yəni, bir növ kazus alınır: hərbi müşahidəçilər, yoxsa sülhməramlılar? Ümumiyyətlə, bu məsələ barədə rəsmi Bakının mövqeyi necədir?

-Bu bənd baza prinsiplərində əks olunub. Lakin biz onu heç vaxt ciddi müzakirə etməmişik. Ona görə ki, sadəcə, biz həmin bəndə çatmamışıq. Regiona sülhməramlıların göndərilməsi nizamlamanın sonuncu mərhələsində, işğalın nəticələri aradan qaldırılanda, işğal edilmiş ərazilər qaytarılanda, qaçqınlar Dağlıq Qarabağa qayıdanda planlaşdırılırdı. Bəli, erməni və azərbaycanlı əhalinin birgə yaşamasını təmin etmək üçün birinci mərhələdə ayırıcı qüvvələr lazım olacaq. Lakin baza prinsiplərində həmin qüvvələrin hansı müddətə göndəriləcəyi, onların hansı ölkələrdən olacağı barədə göstərişlər yox idi. Yəni, sadəcə, ona görə ki, biz o bəndə çatmamışdıq. Biz əvvəlcə sazişin əsas bəndlərini razılaşdırmalı idik. Ermənistanın baş nazirinin münaqişə zonasında sülhməramlılar olmasını istədiyini bəyan etməsinə gəldikdə isə, əvvələn, bu, onun işi deyil. Ona görə ki, biz münaqişə zonası deyəndə başa düşmək lazımdır ki, bu, Azərbaycanın ərazisidir. Əgər biz Azərbaycanla Ermənistanın sərhədində sülhməramlılardan danışırıqsa, bu, başqa məsələdir. Bəli, amma indi, mən belə başa düşürəm ki, Azərbaycan ərazisi haqqında danışırlar. Buna görə də, təbii ki, həlledici sözü biz deməliyik, çünki bu mövzu geniş müzakirə edilməyib. Məncə, bu barədə danışmaq hələ tezdir. Lakin öz tərəfimdən qeyd etmək istərdim ki, bu barədə danışanda, əvvələn, başa düşmək lazımdır ki, ehtimal edilən müşahidəçilərin mandatı necə olacaq, onlar harada dislokasiya ediləcək. Başa düşmək lazımdır ki, təmas xətti yoxdur, buna görə də dislokasiya yerləri harada olacaq.

Ermənistan beynəlxalq hüququ pozur, atəşkəsi pozmaqda davam edir, bizim şəhərlərimizi atəşə tutur. Bu yaxınlarda "Euronews" kanalında bir reportaj verilirdi. Orada raketin necə uçması aydın görünürdü. Özü də raket hərbi mövqelərə deyil, bizim şəhərlərə uçur. Buna görə də sülhməramlılar harada yerləşəcək, onların mandatı necə olacaq, şəxsi heyəti, sayı, silahları, funksiyaları nə olacaq, onların təhlükəsizliyini kim təmin edəcək? Buna görə də bütün bu məsələlərin çox diqqətlə öyrənilməsi tələb olunur və yalnız bundan sonra deyə bilərik ki, bəli, biz buna razıyıq və ya razı deyilik. Ona görə bu sual hələ tezdir.

-Bütövlükdə, indiki vaxtda Azərbaycan, Ermənistan və Rusiya hərbçiləri atəşkəsin monitorinqinin hər hansı mexanizmini müzakirə edirlərmi?

-Xeyr. İndi belə müzakirələr aparılmır.

-Siz Ermənistanın baş naziri ilə Qarabağ barəsində danışıqlar aparılması üçün Moskvaya gəlməyə hazırsınızmı və hansı şərtlərlə?

-Mən belə dəvət almamışam. Üçtərəfli görüşlərdə dəfələrlə iştirak etmişəm, lakin Ermənistanın, Azərbaycanın və Rusiyanın rəhbərlərinin - prezidentlərinin iştirakı ilə. Amma Paşinyan Ermənistanda hakimiyyətə gələndən sonra bu cür görüşlər olmayıb. Ermənistanın əvvəlki prezidentləri ilə belə görüşlər olub. Mən həmin görüşlərdən heç vaxt boyun qaçırmamışam. Hesab edirdim ki, bu görüşlər çox müsbətdir. Ona görə ki, Rusiya Minsk qrupunun həmsədri kimi nizamlamada xüsusi rol oynayır. Çünki Rusiya həm də tarixən istər Ermənistanla, istərsə də Azərbaycanla həmişə sıx əlaqə saxlayır və bu gün siyasi, iqtisadi qarşılıqlı əlaqələr baxımından Rusiya Azərbaycanla və Ermənistanla çox fəal əməkdaşlıq edir, bizim qonşumuzdur. Buna görə, əlbəttə, belə görüşlərin çoxu Rusiya ərazisində keçirilib. Paşinyanın dövründə isə belə görüşlər olmayıb. Ermənistan rəhbərliyinin qeyri-adekvatlığını nəzərə alsaq, indi həmin görüşlərin nə dərəcədə səmərəli olacağını bilmirəm. Lakin əgər belə təklif daxil olarsa, biz ona həmişə müsbət mövqedən baxmışıq və baxacağıq.

-Yəni, belə dəvət olarsa, Siz gəlməyə hazırsınızmı?

-Bəli. Özü də, siz dediyiniz kimi, heç bir şərtsiz. Buna sübut odur ki, sabah bizim Xarici İşlər nazirləri Cenevrədə, yenə hər hansı şərtlər olmadan görüşəcəklər. Üstəlik, demək istəyirəm ki, hələ münaqişə başlayan vaxt bizim Xarici İşlər naziri, - onun Minsk qrupunun həmsədrləri ilə görüşmək üçün Cenevrəyə səfəri planlaşdırılmışdı, - o, oraya getdi. Ermənistanın xarici işlər naziri isə bir həftə əvvəl, oktyabrın əvvəlində oraya getməli idi, imtina etdi. Humanitar atəşkəs məsələsini razılaşdırmaq üçün xarici işlər nazirlərinin görüşü barədə Moskvadan təklif alınanda da bizim Xarici İşlər naziri Cenevrədən oraya uçdu. Yəni, biz heç bir şərt qoymuruq. Amma mən yenə çox şübhə edirəm ki, Ermənistanın indiki hakimiyyəti nizamlanma üzrə konstruktiv işə qabil olsun.

-Erməni tərəfin bəyanatlarına qayıtsaq, baş nazir Paşinyan daim deyir ki, Türkiyənin xüsusi təyinatlıları, türkiyəli hərbçilər Azərbaycana, belə deyək, sadəcə, kömək etmirlər, onlar hərbi fazaya fəal cəlb ediliblər. İndi belə fikirlər də əlavə olunub ki, münaqişənin hərbi fazasının həllində pakistanlı xüsusi təyinatlılar Azərbaycana fəal kömək edirlər. Siz bu bəyanatları necə şərh edərdiniz və ümumiyyətlə Sizin fikrinizcə, hazırda nizamlamada Türkiyənin rolu nədən ibarətdir və perspektivdə bir rol nədən ibarət ola bilər?

-Bu, Paşinyanın növbəti yalanıdır. Onu da deməliyəm ki, Ermənistanın əvvəlki prezidentləri ilə mənim ünsiyyətim zamanı buna oxşar heç bir hal olmayıb. Bəli, biz düşmənlərik, biz bir-birimizə qarşı müsbət əhvalda ola bilmərik, lakin danışıqlar masası arxasında heç vaxt belə ağ yalan olmayıb. Sadəcə, belə insunasiyalar da olmayıb. Bunlar hamısı yalandır. Burada Türkiyənin heç bir xüsusi təyinatlısı yoxdur. Bu barədə dəfələrlə demişəm, buna ehtiyac da yoxdur. İndi onun ağzı o qədər qızışıb ki, guya hansısa pakistanlı xüsusi təyinatlılar var. Yeri gəlmişkən, buna görə məncə etiraz notası da alıb. Bu, cəfəngiyatdır, belə şey yoxdur. Bu, əvvələn, üçüncü tərəfləri münaqişəyə cəlb etmək, münaqişəni beynəlmiləlləşdirmək və özünün alçaldılmış vəziyyətini ört-basdır etmək cəhdləridir. Guya döyüş meydanında vuruşan Azərbaycan deyil, Türkiyənin və Pakistanın xüsusi təyinatlılarıdır. O, cəfəngiyat danışır. Bu yaxınlarda deyib ki, guya Azərbaycanın Suriyadan gətirdiyi terrorçular Rusiya ərazisinə soxulub və Qroznıda terror aktı törədiblər. Başa düşün, bu ki, tamamilə cəfəngiyatdır. Rusiyanın xüsusi xidmət orqanları bu terror aktını kimin təşkil etdiyini yəqin ki, bilirlər. Bundan əvvəl Paşinyan deyirdi ki, Türkiyənin F-16 təyyarəsi Ermənistana məxsus Su-25 təyyarəsini vurub. Hamı bilir ki, bu, yalandır. Bütün bunları həm Rusiya, həm də digər həmsədr ölkələr izləyirlər. İndi biz texnologiyalar əsrində yaşayırıq. Heç nəyi gizlətmək mümkün deyil. O deyəndə ki, Gəncəyə ballestik raketləri Ermənistan atmayıb, bu, sadəcə, axmaqlıqdır. Ona görə ki, hər hansı ballestik raketin buraxılması izlənilir. Bu raketin haradan buraxılmasını, ona hansı döyüş tapşırığı verilməsini Rusiya da çox gözəl bilir, Amerika da, Fransa da. Bu döyüş tapşırığının hədəfi yaşayış məhəlləsi idi. İkinci dəfə də yaşayış məhəlləsi oldu. Gəncədə bizim heç bir hərbi bazamız, heç bir hərbi şəhərciyimiz yoxdur. Axı, o, yalan deyir. Bu dəhşətli dağıntı kadrlarını biz yox, yüzlərlə xarici jurnalist çəkəndə, xarici diplomatlar birbaşa dağıntılar yerindən müsahibə verəndə də Paşinyan yalan deyir. Deyir ki, bunu edən Ermənistan deyil. Bəs kimdir? Biz özümüz Gəncəyə zərbə endirmişik? Yalançılığın, ən başlıcası, axmaqlığın dərəcəsini təsəvvür edirsinizmi? Bunu hər bir adekvat insan başa düşməli idi, bunu gizlətmək mümkün deyil. Buna görə də onun pakistanlı, türkiyəli xüsusi təyinatlılar barəsində dedikləri növbəti sərsəmlikdir. Sabah deyər ki, biz ərazilərimizi azad etmək üçün buraya marslıları gətirmişik. Ondan nə desəniz gözləmək olar.

-Hər halda, münaqişənin nizamlanmasında Türkiyənin sonrakı rolunu dəqiqləşdirmək istərdim.

-Bəli, nizamlamada Türkiyənin rolunu görürük, səmərəli roldur. Türkiyə bizə qardaş dövlətdir. Türkiyə dünyada yeganə ölkədir ki, Cənubi Qafqazın üç ölkəsi ilə onun dövlət sərhədləri var. Hazırda Türkiyə təkcə regional problemlərlə bağlı bir sıra məsələlərdə deyil, həm də qlobal planda həlledici söz sahibidir. Türkiyə həm də tamamilə müstəqil xarici siyasət yürüdür. Mənim bildiyimə görə bu da, hamıya komanda verməyə adət edənləri çox qıcıqlandırır. Türkiyə bizim etibarlı tərəfdaşımız, Azərbaycanın dostu, həm də Rusiya ilə çox sıx münasibətləri olan ölkə kimi, zənnimcə, hökmən mühüm rol oynayacaq. O, artıq indi həmin rolu oynayır. Rusiya və Türkiyə prezidentləri, bu ölkələrin Xarici İşlər nazirləri, Müdafiə nazirləri daim əlaqə saxlayırlar, bu məsələləri müzakirə edirlər. Bu, onu göstərir ki, Türkiyə artıq cəlb olunub, Ermənistanın nə qədər xoşuna gəlməsə də. Lakin, mən əminəm, Ermənistan bunu etiraf etməyə və bununla razılaşmağa məcbur olacaq.

-Cənab Prezident, hər halda belə bir risk varmı ki, Azərbaycan ilə Ermənistan arasında münaqişə genişlənərək daha böyük regional münaqişəyə çevriləcək, ona iri dövlətlər də qoşulacaq?

-Səmimi desək, bunu tam istisna edə bilmərəm. Lakin öz tərəfimdən deməliyəm ki, biz buna gətirib çıxara biləcək hər hansı hərəkətlər etməyəcəyik. Bu münaqişəni beynəlmiləlləşdirə biləcək heç bir təxribat olmayacaq. Bu, bizə lazım deyil. Son bir ayda dəfələrlə demişəm ki, biz bunun əleyhinəyik. Bütün ölkələri təmkin nümayiş etdirməyə, müdaxilə etməməyə çağırmışam. Mən şadam ki, belə də olur. Hərçənd Ermənistanın münaqişəni beynəlmiləlləşdirmək üçün daimi cəhdləri, Ermənistan rəhbərliyinin Rusiyadan az qala Ermənistan tərəfində döyüşmək üçün Rusiya qoşunlarını göndərmək barədə daimi xahişləri məhz mənim dediyim ilanı özgə əli ilə tutmaq məsələsidir. Buna görə əminəm ki, region ölkələri, həm Rusiya, həm Türkiyə, həm İran, həm də Gürcüstan, - təbii ki, Azərbaycanın bu ölkələrə etimada əsaslanan sıx tarixi, mədəni, siyasi münasibətləri var, - təcavüzkarın dəyirmanına su tökən hər hansı hərəkətlərdən çəkinəcəklər.

-Bu yaxınlarda Prezident Putin bəyan etdi ki, indiki eskalasiyanın gedişində hər iki tərəfdən ölənlərin ümumi sayı təqribən beş min nəfərdir. Siz də olan rəqəmlər də belədir, yoxsa onlar bir qədər fərqlənir?

-Mən demişdim ki, biz həlak olan hərbi qulluqçuların sayını münaqişə, müharibə başa çatandan sonra açıqlayacağıq. Müharibə başa çatdıqdan sonra. Dinc sakinlərə gəlincə, biz məlumatları dərc edirik. Mən sizə dedim: 69 nəfər həlak olan və 300-dən çox yaralı var. İtkilərə gəlincə, mən bizim fərziyyələrə görə Ermənistanın hansı itkiləri ola biləcəyini deyə bilərəm.

-Maraqlı olardı.

-Baxın, hətta tam riyazi cəhətdən. 256 tank məhv edilib, bu, dünənki gün üçün olan məlumatdır. Hər gün bu rəqəm artır. Hesablayın, orada hərəsində 3-4 nəfər var. Bu, artıq təxminən min nəfər. Sonra 50-dən çox piyadaların döyüş maşını məhv edilib. Orada təxminən neçə nəfərin olduğu aydındır. Yüzlərlə artilleriya topları. Hər birində bir neçə nəfər. 6 ədəd S-300 qurğusu, 40-a yaxın "Osa", "TOR", "KRUQ", "KUB" zenit-raket kompleksləri. 400, bəlkə də 400-dən çox yük maşını, onların böyük hissəsi məhv edilib, həm hərbi qulluqçularla, həm də döyüş sursatı ilə birgə. Əgər bunları hesablasaq, hələ nə qədər səngərlərdə məhv edilib. Axı, biz bu səngərləri, təmas xəttini keçmişik. Bu kadrlar internetdə var. Yəni, bizim məlumata görə, təkcə erməni tərəfinin itkisi 5 min və daha çox ola bilər, yaralananlar isə müharibədə bir qayda olaraq, 2-3 dəfə çox olur. Bizim itkilərə gəlincə, mən yenə dedim ki, biz onları sonra açıqlayacağıq. Lakin deməliyəm ki, onlar xeyli azdır. Silahlı toqquşmanın xarakteri, mürəkkəb relyef və ermənilərin 30 il ərzində qurduqları istehkamlar nəzərə alınarsa, hesab edirəm ki, hər bir insan həyatı dəyərlidir, lakin bütün bunlarla bərabər, bizim itkilərimiz minimaldır.

-Bu mövzunu davam etdirmək istərdim. Bəzi hərbi ekspertlər hesab edirlər ki, Azərbaycan, belə deyək, hərbi əməliyyatların aktiv fazasında pilotsuz uçuş aparatlarından fəal istifadə edilməsi hesabına həlak olanların sayını minimuma endirməyə müvəffəq olub. Hətta bəziləri, elə ABŞ-dan olan hərbi ekspertlər hesab edirlər ki, bu, XXI əsrdə döyüş əməliyyatlarının aparılmasının yeni modelidir. Əks-hücum aparılarkən dronların xeyrinə seçim edilməsi nə ilə bağlı idi?

-Bilirsiniz, Azərbaycan Ordusunun arsenalı təkcə dronlardan ibarət deyil, bizdə Rusiya, Belarus, İsrail istehsalı olan müasir hava hücumundan müdafiə sistemləri, bir neçə çarpaz hava hücumundan müdafiə sistemləri var. Onlar Ermənistan ərazisindən göndərilən raketlərin çox hissəsini vurur. Təəssüf ki, biz həmin raketlərin hamısını vura bilmirik. Bizdə ən müasir zirehli texnika var, modernləşdirilmiş "T-72" tankları, ən müasir "T-90" tankları, piyadaların döyüş maşınları və sair, müasir uzaqvuran artilleriya silahları var. İndi bu, heç kəs üçün sirr deyil. "Polonez", "Lora", "Ekstra", "Qasırğa" raketləri və sairə. Yəni, biz ordumuzun silahlanmasına birtərəfli yanaşmamışıq. Lakin müharibə aparılmasının müasir metodları, əlbəttə, 1990-cı illərdə olan metodlardan fərqlənir. Buna görə də pilotsuz aviasiya bizim döyüş qabiliyyətimizin mühüm amillər, xüsusən, bu cür möhkəmləmmiş rayonların olması nəzərə alınmaqla. İnanın ki, hətta bizim internetdə nümayiş etdirdiyimiz kadrlar da, əslində, baş verənlərlə müqayisədə çox cüzi hissədir. Bunlar bizim göstərə bildiklərimizdir. Aşkar görünür ki, onlar orada qazılıb yerləşdirilib. Sanki hansısa gəmiricilərdir. Onlar orada hər yeri qazıblar. Aralarında yollar olan, uzunluğu kilometrlərlə ölçülən tunellər var. Siçovul yuvalarına oxşayır. Səs eşidən kimi oraya girirlər. Hər bir artilleriya topunun "siçovul yuvası" var. Buna görə müasir texnika olmasa, bunları məhv etmək çox çətin olardı və bu, çox böyük insan tələfatına gətirib çıxarardı. Biz neçə "Qrad" qurğusunu məhv etmişik. İndiki halda pilotsuz aviasiya - həm Türkiyə dronları, həm də İsrail dronları, əlbəttə, bizə çox kömək edir. Biz azı altı ədəd "S-300" zenit-raket kompleksini məhv etmişik. Üstəgəl müasir pilotsuz uçuş aparatları.

Ardı Səh. 7

İlham Əliyev: “Biz öz torpağımızda vuruşuruq. Onlar bizim torpaqda ölürlər”

Prezident İlham Əliyev Rusiyanın İnterfaks agentliyinə müsahibə verib

Əvvəli-Səh-6

Onlar özləri zərbə endirir, özləri kəşfiyyat aparır, həm də zərbə vuran artilleriyanın koordinatlarını verirlər. Buna görə, əlbəttə, bu, bizim uğurumuzun mühüm amilidir. Lakin dediyim kimi, torpaqlarımızı Azərbaycan əsgərləri və zabitləri azad edirlər, bu torpaqlarda bayrağımızı qaldırırlar. Buna görə bütün bunlar bizim sərvətimizdir və təsadüfi deyil ki, Azərbaycan Ordusu ən yüksək döyüş qabiliyyətli ordulardan biri hesab edilir. Mən bilirəm ki, bu müharibədən sonra bu təcrübə öyrəniləcək. Ümumiyyətlə, bu təcrübə hərbi quruculuq üzrə gələcək fəaliyyəti planlaşdıran çox ölkələr üçün, hətta bizim üçün də faydalı olacaq. Bu yaxınlarda Müdafiə Nazirliyində hərbçilərlə müşavirə keçirirdim, orada dedim ki, biz uğurlarımızla yanaşı, nöqsanlarımızı da təhlil etməliyik və gələcəkdə hərbi texnika alanda indi bizə lazım olan, amma, sadəcə, anbarlarda qalmış texnikanı almamaq təcrübəsini əsas götürməliyik.

-İstifadə edilməmiş qalıb?

-Bəli.

-Cənab Prezident, Siz qeyd etdiniz ki, eskalasiyanın indiki fazasında erməni tərəfinin dinc şəhərləri atəşə tutması halları tez-tez baş verib. Gəncənin iki dəfə şiddətli atəşə tutulması, Bərdənin dünən atəşə tutulması, həlak olanların ümumi sayı 70 nəfərə yaxındır, - bu, döyüş əməliyyatları zonasından kənarda yaşayan şəxslər üçün lap çoxdur, - və 300-dən çox yaralı. Lakin, eyni zamanda, Bakıdan daim bəyanatlar səslənir ki, beynəlxalq birlik bu atəşlərə görə Ermənistanı lazımınca qınamır. Yəni, beynəlxalq birlik həm Bakıya, həm də Yerevana dinc vətəndaşların atəşə tutulmasını dayandırmaq kimi çağırışlar etməklə kifayətlənir. Lakin Bakının Ermənistanın əməllərini ittiham etməsi beynəlxalq birlik tərəfindən lazımınca qarşılanmır?

-Bəli, bu, belədir. Lakin bu, bizim üçün yenilik deyil. Bütün bu işğal illəri ərzində Ermənistanın qınanması nədən ibarət olub? Məgər bu, ittiham idimi, xeyr. Məgər kimsə Ermənistanı işğala görə qınayıbmı? Bəli, 1993-cü ildə BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələri qəbul edilib. Bəli, sonra biz öz səylərimizlə BMT Baş Assambleyasının və Qoşulmama Hərəkatının qətnamələrinin qəbul edilməsinə nail olduq. Hətta Avropa Parlamentinin də. Lakin onlar, əlbəttə, nizamlama üçün hüquqi baza yaratdılar, amma ittihamları eşitmədik. Hətta atəşkəsin Ermənistan tərəfindən pozulması aydın olduqda belə. Moskvada atəşkəs əldə olunmasından heç bir gün keçməmiş onlar Gəncəyə zərbə endirdilər. İndi də, Vaşinqtonda atəşkəs razılaşdırıldıqdan bir gün sonra, özü də bunun üçün onlar yalvarırdılar. Axı, atəşkəs barədə yalvaran onlar idi. Moskvada da, indi də Fransa tərəfinin fəaliyyəti nəticəsində əldə edilmiş atəşkəs pozulub. Bir gün keçmədi, onlar Bərdəni atəşə tutdular. Buna qədər isə onlar Tərtərdə dəfn mərasimini atəşə tutmuşdular. Orada 4 nəfər həlak olmuşdu. Bu, qeyri-insani əməllər onu göstərir ki, baxın, görün, biz kiminlə vuruşmağa məcburuq. Onlar üçün nə əxlaq normaları var, nə şərəf, nə ləyaqət. Ümumiyyətlə, müharibənin necə aparılması barədə anlayışları yoxdur. Ona görə də onlar müharibəni belə aparırlar. Bilirsinizmi, hətta hər bir rəqibə, düşmənə də müəyyən dərəcədə hörmət etmək lazımdır, çünki qaydalar, o cümlədən müharibənin aparılması qaydaları var. Erməni tərəfi üçün bu qaydalar yoxdur. Ona görə də biz Ermənistanın pislənəcəyinə o qədər də ümid etmirdik. Bizi qardaş Türkiyə dəstəkləyir. Bizi Pakistan, Türkiyə Prezidenti, Pakistanın Baş Naziri açıq dəstəkləyirlər. Onlar dəfələrlə bizi dəstəklədiklərini ifadə ediblər. Bizi çox ölkələr dəstəkləyir. Lakin biz dünya birliyi dedikdə, nə üçünsə həmişə Qərb dünyası başa düşülür. Bax, oradan biz həmrəylik gözləmirdik və gözləmirik.

-Bundan başqa, erməni tərəfi tez-tez Azərbaycanın müxtəlif enerji infrastrukturunu - Mingəçeviri, qaz kəmərlərini, neft kəmərlərini atəşə tuturdu. Ümumiyyətlə, Siz necə hesab edirsiniz, bu, Azərbaycan neftinin və qazının dünya bazarına çatdırılması üçün müəyyən risklər yarada bilərmi?

-Əgər onlar vəd etdiklərini reallaşdıra bilsələr, konkret olaraq, Səngəçal terminalını və ya bizim neft və qaz kəmərlərimizi bombalaya bilsələr, bu, əlbəttə, risklərlə bağlı olacaq. İndiki halda düşünürəm ki, onları qınayacaqlar, çünki bu neft və qaz əsasən avropalı istehlakçılara lazımdır. Sirr deyil ki, Azərbaycandan çəkilən qaz kəməri müəyyən dərəcədə, çox yox, müəyyən dərəcədə bəzi Avropa ölkələrinin enerji təhlükəsizliyinə şərait yaradır və yaradacaq.

-Avropanın cənubu.

-Neftin göndərilməsi məsələsinə gəldikdə bu gün Avropa İttifaqının üzvü olan bəzi ölkələr özlərinin ehtiyaclarının təxminən 40-50 faizini Azərbaycan nefti hesabına təmin edirlər. Yəni, əgər bu neft-qaz kəmərləri ilə bağlı bir hadisə baş versə, Ermənistan ciddi beynəlxalq təzyiqlə üzləşəcək. Lakin bu da onları dayandırmır. Axı, onlar Bakı-Novorossiysk neft kəmərini bombalamağa cəhd göstərmişdilər. Bu neft kəməri Azərbaycan ilə Rusiyanı bağlayır. Həmin Rusiyanı ki, Ermənistan ondan həmişə hansısa xüsusi münasibətlər tələb edir, əvəzində heç nə vermədən. Heç nə. Əsla. İstər tarixi baxımdan, istər beynəlxalq arenada dəstək mənasında. Əlbəttə, indi Sorosun komandasından başqa bir əməl gözləmək çətindir. Buna görə də Mingəçeviri, elektrik stansiyasını bombalamağın məqsədi Azərbaycanın enerji sistemini dağıtmaqdır. Bu, əlbəttə, müəyyən dərəcədə təsir göstərər, lakin biz artıq şaxələnmiş enerji təchizatı şəbəkəsi, yeni elektrik stansiyalarını yaratmışıq. Ona görə də bu, məhz ermənini tərəfin yırtıcı mahiyyətini göstərir. Başqa məsələdir ki, biz həmin raketlərin çoxunu havada məhv etmişik. Bir hissəsi tutulub, bir hissəsi partlamayıb. Bu da onların hərbi potensialından xəbər verir. Amma, əlbəttə, belə bir təhdid var və biz ona adekvat reaksiya verməliyik. Mən həmişə demişəm, bu gün də deyirəm, Bərdə şəhərinin vəhşicəsinə bombardman edilməsinə, orada 7 yaşlı qızın həlak olmasına və bir neçə uşağın zərər çəkməsinə baxmayaraq, biz onların tayı deyilik. Biz onlara döyüş meydanında cavab verəcəyik. Biz yeni torpaqların azad edilməsi ilə, bayrağımızı yeni şəhərlərə sancmaqla cavab verəcəyik. Biz şəhərləri, mülki şəxsləri bombalamayacağıq. Sizə lap yaxın vaxtlara aid bir nümunə göstərim. Artıq çoxdandır ki, həlak olanların cəsədlərinin və hərbi əsirlərin dəyişdirilməsi barədə söhbət gedir. Prinsip etibarilə bu mövzu Moskvada səslənib. Bu ayın 10-da humanitar mülahizələrə əsasən biz Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsinə dəfələrlə müraciət etmişik ki, gəlin, mübadiləni təşkil edək. Özü də, tam təfərrüatı ilə deyim, mən həlak olmuş erməni hərbçilərinin cəsədləri barədə tapşırıq vermişəm ki, onları maksimum dərəcədə refrijiratorlarda (soyuducularda), soyuq yerlərdə saxlasınlar, biz hamımız bilirik, insanların cəsədləri qalanda nə hala düşür.

-Cəsədlərin parçalanmaması üçün.

-Bəli, tamamilə doğrudur. Hər dəfə erməni tərəfi imtina edir. Hər dəfə bəhanələr gətirirdilər ki, gəlin, bunu döyüşlər gedən yerdə edək. Başa düşürsünüzmü, bu, mübadiləni aparacaq insanların, mülki şəxslərin həyatını təhlükə altına qoymaq deməkdir. Biz deyirik yox, axı, bizim dövlət sərhədimiz var. Gəlin, bunu Tovuz rayonunda, Qazax rayonunda edək. Gəlin, orada edək. Deyirlər, yox, yalnız burada. Buna görə dünən mən qərar qəbul etmişəm ki, Ermənistanın həlak olmuş hərbi qulluqçularının cəsədlərinin çox hissəsi birtərəfli qaydada Ermənistana verilsin. Üstəgəl daha iki mülki şəxsi - bu ahıl insanları da verəcəyik. Dünən biz bunu etməyə çalışdıq, onları maşınlarla sərhəd tərəfə yola saldıq. ATƏT-in ofisini, Qırmızı Xaç Komitəsini bu işə cəlb etdik, lakin erməni tərəfi onları qəbul etmir. Onlar həlak olmuş insanlarının cəsədlərini qəbul etmirlər. Ümumiyyətlə, bu, nə deməkdir, bunu necə izah edəsən? Ümumiyyətlə, bu, hansı insani əxlaq normalarına sığır? Biz hər halda cəsədləri verəcəyik. İndi mülki şəxslərin və həlak olanların cəsədlərinin Gürcüstan ərazisindən çatdırılması üzərində işləyirik. Əgər onlar bu cəsədləri qəbul etməsələr, mən heç bilmirəm nə edək?! Görün, biz kiminlə vuruşuruq. Başa düşürsünüz? Bunu hamı başa düşməlidir. Onların bütün saxta, yalvarış dolu bəyanatlarını da. Onların ah-vayı, ağlamaları - bunlar hamısı yalançı göz yaşlarıdır. Biz onları yaxşı tanıyırıq. Buna görə Rusiya ictimaiyyəti onların yalanlarına, böhtanlarına aldanmamalıdır. Bəli, aydındır ki, onlar Rusiya Federasiyasında inteqrasiya ediblər. Təkcə orada yox, Fransada da, Amerikada da. Onlar mediada da yer tutub, ictimai fon yaradırlar. Lakin insanlar bizim kiminlə vuruşduğumuzu başa düşməlidirlər. Anlamalıdırlar ki, biz haqlıyıq. Biz öz torpağımızda vuruşuruq. Onlar bizim torpaqda ölürlər.

-Cənab Prezident, Siz dəfələrlə vurğulamısınız ki, hərbi faza gec-tez başa çatacaq. Bununla əlaqədar Sizə iki sualım var. Birincisi, Siz bütün rayonların işğaldan azad edilməsindən, yəni, həm Dağlıq Qarabağın, həm də yeddi rayonun qaytarılmasından sonra Azərbaycanın iqtisadi potensialını necə qiymətləndirirsiniz? Bu, Azərbaycanın iqtisadi artım sürətinə necə təsir göstərə bilər?

-Bunu demək çətindir. Bilirsinizmi, bu barədə müxtəlif ehtimallar var. Əlbəttə, böyük ərazilərin öz nəzarətimizə qaytarılması artım üçün, inkişaf üçün, ilk növbədə, kənd təsərrüfatının və turizmin inkişafı üçün böyük potensialdır. Ona görə ki, Qarabağ regionu ölkəmizin ən gözəl və bərəkətli regionlarından biridir. Həm təbii faydalı qazıntılarla, həm qızılla, sink və qurğuşunla zəngindir. Yeri gəlmişkən, Ermənistan Kəlbəcərdə bir neçə xarici şirkətlə birlikdə qızılın qanunsuz hasilatını həyata keçirir. Lakin biz, əlbəttə, onların hamısını müvafiq hüquqi prosedurlar vasitəsilə məsuliyyətə cəlb edəcəyik. Ona görə də bu regionun perspektivi Azərbaycanın davamlı inkişafı üçün, ilk növbədə, ərzaq təhlükəsizliyi məsələlərinin həlli üçün çox vacib olacaq. Lakin anlamaq lazımdır ki, birinci mərhələdə bu, çox böyük maliyyə məsrəfləri tələb edəcək.

-Bərpa işləri.

-Bəli, əlbəttə. Çünki, hətta bizim göstərdiyimiz kadrlardan da görünür ki, orada bircə ev də qalmayıb. Biz Füzuli şəhərini işğaldan azad edəndə orada bircə salamat bina tapa bilmədik. Təsəvvür edirsinizmi? Bütün şəhərdə, halbuki orada 10 minlərlə insan yaşayırdı. Bircə bina da qalmayıb. Mənə zəng vurdular, dedim ki, bayrağı dirək üzərində qaldırın. Görün, onlar nə ediblər. Ağdamın, Cəbrayıl rayonunun xarabalıqlarına baxın. Hər şey dağıdılıb. Elə bil buradan vəhşilər keçiblər. Elə bil bunlar insan deyilmiş. Onlar hər şeyi sökub-dağıdıblar. Evlərin damlarını, pəncərə çərçivələrini, hətta unitazları da. Bu, sadəcə, quldurluqdur. Buna görə qarşıda bizi çox böyük xərclər gözləyir. İnfrastruktur, yollar, kommunikasiyalar, yaşayış yerləri, inzibati binalar. Buna görə də bu, yəqin ki, birinci mərhələdə ümumi daxili məhsulun həcminə, inşaat sektoruna çox müsbət təsir göstərəcək.

-İnşaat sektoruna.

-Bəli, sözsüz. Bir də, əlbəttə, məşğulluq məsələsinə. Tikinti materialları istehsalı ilə bağlı olan hər şeyə. Lakin bu, milyardlarla məsrəf deməkdir olacaq. Biz dəymiş ziyanı hesablayacağıq. Mən artıq komanda vermişəm, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə xüsusi müvəqqəti komendaturalar yaradılmasına dair təlimatlar vermişəm. Cəmi bir neçə gün bundan əvvəl bu cür tapşırıq verilib. Biz hər şeyi inventarlaşdıracağıq, orada qalanların uçotunu aparacağıq, bizə vurulmuş ziyanın həcmini qiymətləndirəcəyik və təbii ki, bundan sonra artıq bizim vətəndaşların oraya qayıdacağı mərhələdə müvafiq hüquqi prosedurlar aparılacaq, biz təcavüzkarı məsuliyyətə cəlb edəcəyik. Odur ki, perspektivdə, fikrimcə 50 il ərzində bu, qeyri-neft sektorunun inkişafına yaxşı təkan verəcək, qısamüddətli perspektivdə isə bu, məsrəf tələb edəcək. Lakin, başa düşürsünüzmü, Qarabağı bərpa etmək, onu yer üzündə ən gözəl və həyat üçün rahat guşələrdən birinə çevirməkdən bizi dayandıra biləcək maddi manеə yoxdur.

-Nəhayət, sonuncu sual. Siz Qarabağ münaqişəsi başa çatandan, nizamlanandan sonra bizim regionda vəziyyətin geosiyasi inkişafını və qüvvələr nisbətini necə görürsünüz?

-Zənnimcə, vəziyyət, əlbəttə, münaqişədən əvvəlki kimi olmayacaq. Biz regionda geosiyasi düzümü çox cəhətdən dəyişmişik. O, artıq dəyişib və bir çox stereotiplər keçmişdə qalıb. Məsələn, Rusiya və NATO arasındakı qarşıdurma kimi. Siz indi baxın, Rusiya və NATO-nun üzvü olan Türkiyə daha çox səmimi və etimada əsaslanan əlaqələrə malikdirlər, nəinki Türkiyə ilə NATO üzvü olan hər hansısa başqa ölkə. Bunlar əvvəl yox idi, bunlar yeni reallıqlardır. Buna görə də, bax, belə dəqiq strukturlaşdırılmış stereotip geosiyasi təfəkkür də ikinci plana keçir. Mən hesab edirəm ki, bu, müsbət amildir. Çünki reallıqları əsas götürmək lazımdır, reallıqları isə siyasətçilər öz fəaliyyətləri ilə yaradırlar. Düşünürəm ki, bu gün bizim regionda regionun gündəliyini müəyyən edən, əməkdaşlığa istiqamətlənən aparıcı siyasi xadimlər arasında çox müsbət əməkdaşlıq formatı yaranır. Çünki bu gün Türkiyə, İran, Rusiya və Azərbaycan arasında həm üçtərəfli, həm də ikitərəfli formatlarda fəal əməkdaşlıqdan danışmaq olar. Bizim üçtərəfli formatımız mövcuddur. Düşünürəm ki, gün gələcək, biz artıq dördtərəfli formatda da fəaliyyət göstərəcəyik. Bu, həm tarixi, həm iqtisadi, həm nəqliyyat, həm geosiyasi və ən başlıcası, bu regionda təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsi baxımından təbii olacaq. Buna görə Ermənistan bundan sonra da Qafqazın bədənində yad cisim kimi qalmamalıdır. Ermənistan buraya onsuz da hamıdan sonra gəlib və erməni dövləti onlara tarixən heç vaxt məxsus olmadıqları torpaqlarda süni şəkildə yaradılıb. Mən Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin İrəvanı Ermənistana necə verməsini dəfələrlə demişəm. Bu, tarixi faktdır. 1918-ci il mayın 29-da, Cümhuriyyətin yaranması elan edildəndən bir gün sonra İrəvan verilib. Özü də müzakirələr zamanı qanunverici orqanının İrəvandan olan deputatları bunun əleyhinə idilər, lakin onların fikrini heç kim nəzərə almadı. Bax, beləcə İrəvanı götürüb veriblər. Buna görə də, necə deyərlər, olan olub, keçən keçib. İndi Ermənistan yad cisim olmamalı və işğala son qoymalı, Azərbaycan ilə, Türkiyə ilə münasibətləri normallaşdırmalıdır. Bu, onlara yalnız fayda gətirə bilər, başa düşürsünüzmü, yalnız fayda. Bütün kommunikasiyalar açılacaq, onlar inteqrasiyalı enerji, nəqliyyat layihələrinin bir hissəsi, ümumi təhlükəsizlik sisteminin bir hissəsi olacaqlar. Baxın, bu gün Türkiyə Rusiyadan S-400 zenit-raket kompleksləri alır. Bu, tamamilə yeni təhlükəsizlik sistemidir. Bu, sadəcə, hava hücumundan müdafiə kompleksinin alınması deyil, yeni təhlükəsizlik, qarşılıqlı etimad sisteminə bir addım yaxınlaşmaqdır. Bunu qarşılıqlı etimad olmadan əldə etmək mümkün deyil. Biz Rusiyadan S-300-ləri çoxdan almışıq. Bu da qarşılıqlı etimad amilidir. Buna görə regionun belə konfiqurasiyası hamının xeyrinədir. Amma Ermənistan başa düşməlidir ki, o, artıq yolun kənarındadır. Artıq ondan ötrü heç kim vuruşmayacaq. Bəs sonra? Əgər o, bizimlə qarşıdurmaya davam edərsə, əgər bundan sonra da Türkiyəyə ərazi iddiaları irəli sürərsə, başa düşməlidir ki, bizim qarşımızda necə dura bilər. Lakin biz qarşıdurma istəmirik, biz sülh istəyirik, onların bizə və xalqımıza gətirdiyi bütün ağrı-acılara və faciələrə baxmayaraq. Buna görə də düşünürəm ki, geosiyasi reallıqlar müsbət istiqamətdə inkişaf etməlidir. Hər halda biz öz tərəfimizdən hər şeyi edəcəyik ki, bu, belə olsun.

-Bütün suallarımıza ətraflı cavab verdiyinizə görə bir daha sağ olun.

-Sağ olun.

Vətəndaş məktubları: Cənab Prezident, xalqımıza Sizin uğurlu siyasətiniz,

Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevə Azərbaycan vətəndaşlarından, xaricdə yaşayan soydaşlarımızdan, eləcə də digər ölkələrin vətəndaşlarından məktublar ünvanlanmaqda davam edir. AZƏRTAC Prezidentin saytına istinadla həmin məktubların bəzilərini təqdim edir.

Rusiya Federasiyasının Dağıstan Respublikasından Ağamirzə Atayev yazır: "Hörmətli cənab Prezident, mənim 39 yaşım var, Dağıstan Respublikasının Dərbənd rayonunda Heydər Əliyev adına Cemikənd orta məktəbində işləyirəm. Azərbaycan Ordusunun Qarabağdakı əks-hücum əməliyyatlarını izləyirəm. Qarabağ torpaqlarının azad edilməsi xəbərləri gələndə özümü çox xoşbəxt hiss edirəm və hər gün yeni xəbərlər gözləyirəm. Cəbrayıl, Füzuli, Zəngilan şəhərlərinə və işğaldan azad edilmiş digər kəndlərə, qəsəbələrə görə çox sevindim. Qubadlı, Laçın, Xankəndi, Şuşa, Kəlbəcər şəhərlərinin işğaldan azad olunmağını da səbirsizliklə gözləyirəm. Mən də növbəti yay tətilimi Azərbaycanda keçirmək və Şuşada qalmaq istəyirəm. Gənc nəslin Azərbaycan və Qarabağ həqiqətlərini bilmələrini və ermənilərin yalanlarına inanmamalarını istəyirəm. Cənab Prezident, Sizə və bütün əsgərlərə doğma torpaqların azad edilməsinə görə təşəkkür edirəm və yeni-yeni uğurlar arzulayıram. Uca Allah Sizi və əsgərlərinizi qorusun!".

ABŞ-ın Kaliforniya ştatında yaşayan Mətin Məsimli: "Hörmətli cənab Prezident, Azərbaycan xalqı tarix boyunca müxtəlif qələbələrə və uğurlara imza atıb. Əsası ümummilli liderimiz Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş və daha sonra Sizin prezidentliyiniz dövründə həm maddi-texniki bazası möhkəmləndirilmiş, həm də peşəkarlığı artırılmış müzəffər Azərbaycan Ordusu sentyabr ayının 27-dən başlayaraq Azərbaycan torpaqlarını böyük bir şücaətlə düşməndən azad edir. Bu, bir Azərbaycan gənci kimi məni çox qürurlandırır və sevindirir. Bu qələbələri Azərbaycan xalqına Sizin uğurlu siyasətiniz, qətiyyətiniz və inamınız yaşadır. Azərbaycan Ordusu Sizin rəhbərliyinizlə Azərbaycanın zəfər tarixini xalqımızın yaddaşına şanlı hərflərlə yazır. Mən bir azərbaycanlı gənc olaraq Sizinlə fəxr edir və hər zaman əmrlərinizi gözləyirəm. Azərbaycanın parlaq gələcəyinin yalnız Sizin və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın apardığınız siyasi yolda olduğuna inanıram. Hər zaman Sizi dəstəkləyir və özümü həmişə bu yolda görməkdən sonsuz bir qürur duyuram. Hazırda Kaliforniya Universitetində magistr təhsili alıram. Amerikada yaşadığım bu 8 illik təhsil dönəmində öyrənmiş olduğum texnoloji və iqtisadi bilikləri təhsilimi bitirdikdən sonra Vətənimin inkişafı üçün Azərbaycanda tətbiq edəcəyim günü böyük bir səbirsizliklə gözləyirəm. Mən Azərbaycan əsgəri və iqtisadi-texnologiya mütəxəssisi kimi vətənimə və dövlətimə xidmət edəcəyəm və bundan həmişə qürur duyacağam. Sonda, sözlərimi bu şüarla bitirmək istəyirəm: Yaşasın Azərbaycan! Yaşasın Ali baş komandan! Qarabağ Azərbaycandır!".

İsrailin Təl-Əviv şəhərindən Muraz Davidov Rafaeli İzavou, Emil Rzayev, Samir Abramov, Seymur Abramov, Azis Sadiyev, Kamal Zeynalov, Tural Simxayev, Kamal Bakabayev, Zəkəriyyə Şamilov, Adil Şamilov, Şahlar Zeynalov, Anar Nəsimov və Rüfət Nəsimov yazırlar: "Hörmətli cənab Prezident, Sizi İsraildə yaşayan, əslən Azərbaycandan olan dağ yəhudiləri adından salamlayırıq. Harada yaşamağımızdan asılı olmayaraq, Azərbaycan bizim doğma Vətənimizdir. Biz Sizinlə fəxr edir, Sizə inanırıq, cənab Prezident. Qarabağ Azərbaycandır!".

Salyandan Nihad Əsgərov: "Hörmətli Prezidentim, mən 6-cı sinifdə oxuyuram. Yaşım yol versəydi torpaqlarımızın azadlığı uğrunda döyüşlərə mən də can-başla qatılardım. Bu məktubla Sizə bildirmək istəyirəm ki, biz Sizə və rəşadətli Ordumuzun igid əsgərlərinə inanırıq. Əminik ki, Azərbaycan Ordusu üçrəngli bayrağımızı Qarabağda dalğalandıracaq. Allah Azərbaycanımızı, müzəffər Ordumuzu və Sizi qorusun, cənab Prezident! Yaşasın Azərbaycan Ordusu! Qarabağ Azərbaycandır!".

Sabirabaddan Əlipənah Soltanovun məktubunda deyilir: "Əziz və hörmətli Prezidentimiz, sentyabrın 27-dən indiyədək bizə yaşatdığınız xoş günlərə görə Sizə minnətdarlığımı bildirirəm. Biz işğal altında olan torpaqlarımızın Sizin və şanlı ordumuzun sayəsində tamamilə işğaldan azad olunacağına bütün qəlbimizlə inanırıq. Yaşasın xalqımız, yaşasın Prezidentimiz, yaşasın ordumuz! Qarabağ Azərbaycandır!".

Rusiyanın Kazan şəhərindən Andrey Dmitriyev: "Möhtərəm cənab Prezident, Sizi Qarabağın azadlığı uğrunda apardığınız haqq savaşına görə təbrik edirəm. Azərbaycanın güclü və müstəqil dövlət kimi bugünkü uğuru bir Prezident kimi məhz Sizin gərgin əməyinizin, fədakarlığınızın və uzaqgörən siyasətinizin nəticəsində mümkün olub. Sizin davamlı fəaliyyətiniz bundan sonra da ölkənizin müasirləşməsi, inkişafı, rifah halının yüksəlməsi, dünyada onun rolunun möhkəmlənməsinə gətirib çıxaracaq. Sizə bu məsuliyyətli işinizdə uğurlar arzu edirəm".

Bakı şəhər sakini Xələf Hümbətzadə: "Əziz Prezidentim, mən Bakı şəhəri 175 nömrəli orta məktəbin 5-ci sinif şagirdiyəm. Bizə hər gün verdiyiniz Qələbə sevincli xəbərlər məndə də ruh yüksəkliyi yaradır. Sizin apardığınız uzaqgörən və uğurlu siyasətinizi mən də heyranlıqla izləyirəm. Mən əminəm ki, Siz başda olmaqla Milli Ordumuz tez bir zamanda bütün torpaqlarımızı erməni işğalından qurtaracaq. Çünki biz haqq yolundayıq. Sizə bu yolda

b Prezident, bu qələbələri qətiyyətiniz və inamınız yaşadır

uğurlar arzulayıram. Allah Sizi qorusun! Qarabağ Azərbaycandır!".

Şəki sakini Elçin Həşimov: "Hörmətli cənab Prezident, azad edilmiş torpaqlarda Azərbaycan bayrağının dalğalanması barədə kadrları izlədikcə ürəyimiz qürurla doldu. Zəfər xəbərləri xalqımızı yeni qələbələrə ruhlandırdı. Cənab Prezident, hər bir azərbaycanlının qəlbi cəbhədə döyünərkən məhkumluq həyatı yaşayan bizlərin ürəyi də cəbhədədir. Ərazi bütövlüyümüz uğrunda gedən döyüşlərə könüllü olaraq qatılmaq mənim üçün xoşbəxtlik və şərəf olardı. Şanlı Vətənim üçün canımdan və qanımdan keçməyə hazıram. Məhkumluq həyatımın bitməsinə bir neçə ay qalıb. Mən isə bir ömür boyu Vətənin keşiyində durmağa, şəhidlərimizin qanını almağa, torpaqlarımızı işğaldan azad etməyə hazıram".

Lerik sakini Dilqəm Məmmədov: "Cənab Ali Baş Komandan, ulu öndər Heydər Əliyev siyasi kursunun davamçısı kimi Sizi daim dəstəkləyir və Sizə sonsuz minnətdarlığımızı bildiririk. İnkişaf yolunda olan Azərbaycan Respublikasının başçısı kimi Siz öz sevgi dolu qəlbinizlə bütün çətinlikləri aşaraq, fəxarətlə xalqımızın xidmətində dayanırsınız. Biz hər zaman Sizin uğurlu siyasətinizi dəstəkləyir və alqışlayırıq. Düşmən tapdağından azad etdiyiniz hər qarış torpağımızın qələbə sevincini bizə yaşadırsınız. İnşallah, tez bir zamanda bütün xalqımızla birgə tam qələbə sevincini yaşayarıq. Biz Sizə inanırıq və sona qədər düşmənlə mübarizə aparmağa hazırıq. Qarabağ Azərbaycandır!".

Ağsudan Mahir Dəmirli yazır: "Əziz və hörmətli Prezidentimiz, Sizin uğurlu yolunuzu hər zaman dəstəkləyib, dəstəkləyir və dəstəkləyəcək bir vətəndaş olaraq əldə etdiyiniz nailiyyətlərə hər zaman sevinir və uğurlarınızın gələcəkdə də çox olmasını arzu edirəm. Arzu edirəm ki, Şuşada, Kəlbəcərdə və işğal altında olan digər torpaqlarımızın azad olunmasını tezliklə xalqımıza bəyan edəsiniz. Ailəliklə Sizi sevir və dəstəkləyirik".

Gəncə şəhərindən Nigar Məmmədova yazır: "Müzəffər Ali Baş Komandan, işğal altındakı torpaqlarımızı şükürlər olsun ki, Sizin rəhbərliyiniz altında davam edən əks-hücum əməliyyatı ilə geri alırıq. Sizin əzminiz, ordumuzun gücü, xalqımızın duaları ilə çox qısa bir zamanda geri qalan torpaqlarımızı da qarış-qarış alacağımıza əminəm. Mən hər zaman, hətta qarabağlı olmasam belə, sanki o torpaqlarda yaşamış biri kimi Qarabağın həsrətində olmuşam. Heç vaxt qəlbimdəki ümid sönməyib və şükürlər olsun ki, mənim kimi insanların ümidini və inamını doğruldur və bizləri sevindirirsiniz. Mən Sizin bütün çıxışlarınıza dəfələrlə xüsusi diqqətlə baxır və qürurlanıram. Siz xalq kimi danışır və xalqın sözünü deyirsiniz. Bizim qəlbimizdən keçənləri dünyaya Siz çatdırırsınız. Sizin qətiyyətli mövqeyiniz, cəsarətli çıxışlarınız bizi daha çox qüvvətləndirir və qələbəyə daha çox inandırır. Siz və bizim yenilməz ordumuz qələbəyə doğru iri addımlarla addımlayır və biz bunu gördükcə sevinir, sevincdən gözlərimiz yaşarır. Keçirdiyimiz hissləri söz ilə ifadə etmək mümkün deyil. Mən ömrüm boyunca bu qədər qüruru, sevinci birlikdə yaşamamışam. Bizə yaşatdığınız bu hisslər üçün Sizə minnətdarıq".

Zəngilan sakini Ayaz Həziyev: "Hörmətli Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan, ilk öncə Sizinlə öz sevincimi paylaşmaq istərdim. Mən şəhid Rəhman Həziyevin oğluyam və əslən zəngilanlıyam. Sizə sonsuz təşəkkürümü bildirirəm, çünki Sizin və Ordumuzun sayəsində bu günlərdə qazanılmış qələbələrdən şəhidlərimizin ruhu şad oldu. Var olun, Müzəffər Ali Baş Komandanımız! Allah Sizi və əsgərlərimizi qorusun! Biz birlikdə güclüyük! Qarabağ Azərbaycandır!".

Ağcabədidən Fəxrəddin Quliyev: "Müzəffər Ali Baş Komandan, Sizin rəhbərliyiniz altında Azərbaycan Ordusu tarix yazır. Azərbaycanın əsgər və zabitləri döyüş meydanında şücaət göstərir, qəhrəmanlıq nümayiş etdirir, düşmənin silahlı qüvvələrinə ağır zərbələr vuraraq torpaqlarımızı işğaldan azad edir. Bir Azərbaycan vətəndaşı kimi inanıram ki, zəbt olunmuş ərazilərimiz mənfur erməni tapdağından azad olunacaq, məcburi köçkünlərimiz öz torpaqlarına qayıdacaqlar. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü təmin olunacaq, doğma Qarabağımızda həyat davam edəcək. Bildiyimiz kimi, müharibə heç vaxt itkisiz, şəhidsiz olmur. Polad iradəli Azərbaycan oğulları Vətən uğrunda canlarını qurban verir, şəhidlik zirvəsinə ucalır. Vətən müharibəsində həlak olmuş bütün şəhidlərimizin qarşısında baş əyirəm. Onların hər birinə Allahdan rəhmət diləyirəm. Azərbaycan Ordusuna eşq olsun!".

Qəbələdən Qabil Qasımov: "Möhtərəm Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan, Sizin uğurlu siyasətinizin və qüdrətli ordumuzun rəşadəti nəticəsində otuz illik həsrətə son qoyulur. Torpaqlarımızı işğaldan azad etmək yolunda qazanılan qələbələr münasibətilə Sizi və bütün Azərbaycan xalqını təbrik edirəm. Mən və ailəm bir vətəndaş kimi bu uğurlara sevinirik. İnşallah, işğal altında olan bütün torpaqlarımızdan düşmən qovulacaq və üçrəngli bayrağımız ərazi bütövlüyü bərpa olunmuş bütün yaşayış məntəqələrində dalğalanacaq".

Siyəzəndən Tərlan Şirinov: "Hörmətli cənab Prezident, mən ulu öndər Heydər Əliyev ideyalarının təbliğatçısıyam. Ölkə rəhbəri kimi apardığınız daxili və xarici siyasəti dəstəkləyirəm. Hazırda gedən müharibə şəraitində Azərbaycan Ordusunun qazandığı uğurlar Sizin adınızla bağlıdır. Məhz Sizin sayənizdə Azərbaycan Şərqə, Avropaya inteqrasiya etdi və dünyanın bir çox ölkələri ilə yaxşı əlaqələr qurdu. Xalq şöhrəti artdıqca sadəliyin zirvəsindən düşməyən, özünəməxsus dəst-xətti ilə seçilən bir rəhbər kimi Sizə və Birinci vitse-prezident Mehriban xanıma arxalanır və inanır. Müzəffər Ali Baş Komandan, mən şəhid ailəsinin üzvüyəm. Qardaşım dövlətimizin ərazi bütövlüyü uğrunda aparılan döyüşlərdə şəhid olub. Mən özüm Tovuz bölgəsində hərbi xidmət keçmişəm, hazırda səhhətimlə əlaqədar əməliyyat olunmuşam. Bununla yanaşı, ən azı cəbhə bölgəsində sürücü kimi işləyə bilərəm. Arzum ön cəbhədə xidmət edərək qardaşımın qisasını almaqdır. Bu arzumu yerinə yetirmək üçün əmrinizi gözləyirəm!".

Ağcabədidən Ziyatxan Mirzəyev: "Hörmətli cənab Prezident, öz adımdan və ailəm adından Sizə təşəkkür edirəm. Sizi bağrıma basıram. Qələbə müjdələri ilə hamımızı sevindirirsiniz. Allah dayağınız və köməyiniz olsun! Arzu edirəm ki, Sizə generalissimus rütbəsi verilsin və qələbə günü Sizə təqdim olunsun. Həmçinin, Laçında ən yüksək zirvəyə "İlham zirvəsi" adı verək. Qarabağ Azərbaycandır!".

Bakı sakini Ehtiqam Bağırov: "Möhtərəm Prezident, Azərbaycanın bu tarixi günlərində qəhrəman oğullarımız cəbhədə düşmənə qarşı şücaətlə döyüşürlər. Mən də Azərbaycanın bu şərəfli tarixində öz əlimdən gələni etməyə, düşməni tarixi torpaqlarımızdan qovmağa hazıram. Vətənin çətin günündə səhhətim imkan vermədiyi üçün məni cəbhəyə aparmırlar. Bir ata olaraq istəyirəm ki, hazırda cəzaçəkmə müəssisəsində məhkum həyatı yaşayan oğlum Bağırov Hacıbağır Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda gedən döyüşlərdə igid oğullarımızla birgə çiyin-çiyinə döyüşsün. Bu, bütün azərbaycanlılar kimi bizim üçün də böyük fəxr olar".

Bakının daha bir sakini Fəxriyyə Cəfərova: "Hörmətli, cənab Prezidentimiz, mən bu çətin, lakin zəfər qazandığımız bu günlərdə Sizi və xalqımızı təbrik edirəm. Allah Sizə cansağlığı versin. Nə yaxşı ki, azərbaycanlıyam, nə yaxşı ki, Sizin kimi Prezidentimiz var. Sevinci və kədəri eyni anda yaşayırıq. Mənim də yaxınlarım hazırda Qarabağımız uğrunda döyüşlərdə iştirak edir. Allah Ordumuzu və xalqımızı qorusun! Biz hamımız Sizi sevir və ürəkdən dəstəkləyirik. Qələbə bizimdir! Qarabağ Azərbaycandır. Yaşasın Azərbaycan! Allah əsgərlərimizi qorusun! Dualarım Sizinlədir. Allah sizləri qorusun! Valideynlərim hər zaman bizə Qarabağın necə işğal olunduğunu danışırdı, lakin biz gənclər Sizin və güclü Ordumuz sayəsində Qarabağın necə işğaldan azad edildiyini danışacağıq. Qələbə sevincimiz çox yaxındadır. Biz buna inanırıq".

İsmayıllı sakini Rövşən Əliyev: "Möhtərəm Ali Baş Komandan, cənab Prezident, bu gün Sizin uğurlu siyasətinizlə, ordumuzun gücü, xalqımızın dəstəyi ilə erməni təcavüzkarları öz layiqli cavablarını alırlar. Rəşadətli Azərbaycan Ordusunun qazandığı zəfərlərin qürur və iftixarını bizə yaşatdığınız üçün Sizə minnətdarıq. Hər zaman olduğu kimi, bu gün Sizə güvənir, Sizinlə qürur duyuruq. İnanırıq ki, Azərbaycanımızın görkəmli sərkərdələri sırasına Sizin adınız qızıl hərflərlə yazılacaq. Cənab Ali Baş Komandan, Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyi, suverenliyi, bütövlüyü uğrunda gedən mübarizədə daim öndə olan İsmayıllı əhalisi, İsmayıllının təhsil işçiləri bu gün də Sizin sıravi əsgəriniz kimi, ön cəbhədə vuruşur, şəhidlik zirvəsinə ucalır, Azərbaycanımızın qəhrəmanlıq salnaməsini yazırlar. Yürütdüyünüz uğurlu siyasətiniz sayəsində doğma İsmayıllımızda böyük ruh yüksəkliyi yaşanır. Silahlı Qüvvələrimizin şücaəti hər kəsdə tezliklə doğma torpaqlarımızın həqiqi sahiblərinə qaytarılacağına əminlik hissini daha da artırır. Cənab Prezident, inşallah azad edilən torpaqlarımızda böyük quruculuq işlərinə başlanılacaq. Hər bir Azərbaycan vətəndaşı kimi biz - İsmayıllının təhsil işçiləri də hər zaman Sizin arxanızdayıq. Doğma Azərbaycanımızın, doğma Qarabağımızın çiçəklənməsi naminə hər cür fədakarlığa hazırıq. Allah dövlətimizi, Sizi, xalqımızı və Ordumuzu qorusun! Dilimizin əzbəri olan kəlmələri bir daha fəxrlə söyləyirik: Qarabağ Azərbaycandır!".

Füzuli sakini Tünzalə Əsədova: "Cənab Ali Baş Komandan, Uca Tanrıdan Sizə cansağlığı, haqq işinizdə yardımçı olmasını diləyirəm. Doğma Füzuli torpaqlarının azadlığını bizə bəxş etdiyiniz üçün Sizə minnətdaram. Xoşbəxtliyimi sözlə ifadə etmək mümkün deyil. Əmin olun ki, xalqımızın Sizə olan sevgisini, inamını heç bir qüvvə sarsıda bilməz. Yaşından asılı olmayaraq hər kəs Sizin arxanızdadır. Bu gün erməninin atdığı raketlər belə bizi qorxutmur. Əziz Prezidentimiz, Siz xalqın ən böyük arzusunu, Vətən torpaqlarının işğaldan azad olunmasını gerçəkləşdirən sehrli bir qüvvəsiniz. İnşallah, böyük Qələbəmizdən sonra Sizinlə görüşmək arzum da reallaşar. Bütün dualarımız Sizinlə və şanlı Ordumuzladır. Tanrı Sizi və Azərbaycanımızı qorusun!".

Abşeron rayonundan Quba Mirzəyeva: "Möhtərəm cənab Müzəffər Ali Baş Komandan, Siz mənim üçün ideal şəxsiyyətsiniz. Sizə olan hörmətim dərin və sonsuzdur. Torpaqlarımızın geri qaytarılması uğrunda gedən bu mübarizədə Sizin əzminiz, qətiyyətiniz, peşəkar siyasətiniz və mərd oğullarımızın şücaəti nəticəsində hər gün yeni-yeni xoş xəbərlər alırıq. Bu xoş xəbərlərin davamlı olacağına, bütün əzəli və əbədi torpaqlarımızın mənfur düşməndən təmizlənib azad ediləcəyinə heç şübhəm yoxdur. Allah Sizi və əsgərlərimizi qorusun! Allah yar və yardımçınız olsun! Qarabağ Azərbaycandır!".

Tovuz rayonundan Mahmud Sadıqov: "Hörmətli cənab Prezident, öncə zəfərimiz münasibətilə Sizi və xalqımızı təbrik edirəm. Bu gün əldə etdiyimiz uğurlar ulu öndərimiz Heydər Əliyevin və Sizin uzaqgörən siyasətinizin nəticəsidir. Torpaqlarımız qarış-qarış, hissə-hissə düşməndən azad olunur. Mənim atam Qarabağ müharibəsi veteranıdır və bütün ailəmizlə birlikdə Sizi dəstəkləyirik. Allah Sizə və qüdrətli Ordumuza yar olsun".

Erməni faşizminin növbəti hədəfi: BƏRDƏ!

Bərdənin yenidən "Smerç" raketləri ilə atəşə tutulması nəticəsində ölənlərin sayı 21-ə çatıb

Ali Baş Komandan tarixi ədaləti uğurla və qətiyyətlə bərpa edir

Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin qətiyyət, iradə, əzm, milli ruh və yüksək idarəçilik dəyərləri və rəhbərliyi, xalqımızın vətənpərvərlik duyğularının birgə həmrəyliyi ilə Azərbaycan Ordusu tarixinin ən şanlı və şərəfli qələbəsini qazanmaqdadır. Nəsillərdən bizə miras qalan ən ülvi hisslərimizlə qələbə dəyərlərini gələcək nəsillərə daşıyırıq.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirlər Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Hərbi məsələlər şöbəsinin müdiri Məhərrəm Əliyevin "Müzəffər Ali Baş Komandan tarixi ədaləti uğurla və qətiyyətlə bərpa edir" sərlövhəli məqaləsində yer alıb. Məqaləni təqdim edirik.

Sentyabrın 27-də Ermənistan silahlı qüvvələri bir neçə istiqamətdən müxtəlif növ silahlardan, o cümlədən ağır artilleriyadan istifadə edərək dinc sakinlərimizin qətlinə yönəlmiş məqsədlə bizim yaşayış məntəqələrimizi, eyni zamanda, hərbi mövqelərimizi atəşə tutması, düşmən ordusunun açıq-aşkar yeni ərazi iddialarının və havadarlarına böyük etiqad və inamla regionda münaqişənin daha da gərginləşdirilməsi niyyətlərinin riyakar nümunəsidir. Azərbaycanın region və dünyada xüsusi əhəmiyyət və sürətlə artan nüfuzu, beynəlxalq təşkilatlarda həmsədrlik, söz haqqının olması, həyata keçirilən strateji layihələrlə ölkəmizin dünya iqtisadiyyatına verdiyi töhfələr düşməndə qıcıq və qısqanclıq yaratması, özünün müqayisəolunmaz dərəcədə bütün sahələrdə geriləməsinin nəticəsidir və təzahürüdür.

Milli Ordumuz sahib olduğu qətiyyət sayəsində Ermənistan silahlı qüvvələrinin döyüş aktivliyinin qarşısını almaq, mülki əhalinin təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədilə bütün cəbhəboyu əks-hücum əməliyyatı başlaması ordumuzun çeviklik və peşəkarlıq səviyyəsinin çox yüksək olmasını nəinki düşmənə bütün dünyaya nümayiş etdirdi. Qısa zamanda əldə olunan nailiyyətlər peşəkar idarəçilik, döyüş hazırlığının və hərbi vətənpərvərlik ruhunun daima yüksək olması şəxsi heyətin uğurla irəliləyərək Ermənistan silahlı qüvvələrinin ön xətdə və müdafiənin dərinliyində yerləşən xeyli sayda canlı qüvvəsi, hərbi obyektləri və döyüş texnikalarının aşkar edilərək məhv edilməsi və onların hərəkət trayektoriyasına nəzarət aparılmasına imkan verir. Azərbaycanın dünya miqyasında 50 ən güclü orduya sahib dövlətlərin siyahısında olması bizi çox qürurlandırır və yalnız qələbə ümidlərini yaşadır!

Hər bir Azərbaycan vətəndaşı artıq əmindir ki, hazırkı mürəkkəb tarixi şəraitdə ölkəmizin ərazi bütövlüyünün bərpası Ali Baş Komandanın güclü siyasəti və iradəsi, ordumuzun əzmi və qətiyyəti, xalqımızın həmrəyliyi sayəsində mümkündür.

Vətən çağırışına olan mənəvi səfərbərliyimizin qarşısında düşmən tab gətirməyəcək!

İllərlə düşmən tapdağı altında olan torpaqlarımızın çağırışına canı, qanı, ruhu və bütün varlığı ilə irəliləyən hər bir azərbaycanlı igid oğullarımıza, bu müqəddəs çağırışa "canım fəda" deyib şəhidlik zirvəsinə ucalan övladlarımıza və onlarla birgə yetişən və yetişməkdə olan nəsillərimizə qələbə sevincimizi yaşatmaq qədər ülvi hissləri yaşadığımız üçün çox qürurluyuq. Torpaqlarımızı işğaldan azad etməklə nəinki ərazi bütövlüyümüzü təmin edirik, eyni zamanda, illərlə kimsəsiz qalan, təhqir olunan, dağıdılan, ancaq hər daşı bir tarix danışan abidələrimizi, irsimizi, dəyərlərimizi və ənənələrimizi millətimizə geri qaytarmış və yenidən qazanmış oluruq. Azərbaycan hər zaman dünyada sülhün, tolerantlıq və dialoqun, mədəniyyətlər və sivilizasiyalara xüsusi hörmət, ehtiram və qayğısı ilə seçilən öncül ölkələr siyahısındadır. Ancaq buna baxmayaraq, işğal altında olan torpaqlarımızda tarixi abidələrimiz, maddi-mənəvi irsimizin qəsdən və riyakarcasına dağıdılması və təhqir olunması beynəlxalq hüquq və ədalət prinsiplərinə sığmayan vandalizm aktının şahidi oluruq. İşğaldan azad olunan rayon və kəndlərimizdə abidələrimizi, səfalı guşələrimizi yararsız və dağıdılmış vəziyyətdə görmək çox ağrılıdır. Müharibə şəraitində belə sahib olduğu humanizm dəyərlərinə sadiq qalaraq mülki insanlara, tarixi-dini abidələrə, sosial-ictimai obyektlərin təhlükəsizliyinə xüsusi həssaslıq və diqqətlə yanaşan Ali Baş Komandanımızla hər birimiz qürur duyuruq.

Hər bir şəhid olan hərbçi və mülki şəxslərimizin qisasını alacağıq!

Ermənistan hərbçilərinin hədəfinə çevrilmiş Azərbaycanın mülki əhalisinin raket və top atəşinə tutulması nəticəsində 69 nəfər həlak olmuş və 314 nəfər yaralanıb. Bu bir daha riyakar düşmənin hərb meydanında ağır məğlubiyyətinin nəticəsidir. Hərbçilərinin cəsədlərinin toplanmasına belə maraqlı olmayan düşmən ölkəsinin real siyasi, ictimai, sosial-iqtisadi vəziyyətinin necə olduğunu açıq-aşkar nümayiş etdirir. Düşmənin dünya ölkələrinə əsassız yalvarışları, müraciətləri nəticəsiz qaldığı halda Azərbaycan Ordusu cənab Ali Baş Komandanının güclü siyasəti və qətiyyətinə inanaraq, iradə və əzmi ilə zəfər çalır.

Prezident İlham Əliyev çıxışlarında da hər zaman xüsusi əhəmiyyətlə hərbi texnika və avadanlıqların istehsalı istiqamətində uğurlu inkişafı qeyd edərək daima yeni və strateji planların icrasını vurğulamışdır. Bütün həyata keçirilən fəaliyyət və uğurlu nəticələr bu gün ölkəmizin hərbi potensialının, döyüş qabiliyyətinin ən yüksək səviyyədə olduğunu bir daha nümayiş etdirir və ordumuzun potensialını, güc və peşəkarlığını sübut etdirir. Ölkəmizin hərb potensialı və resursunu düzgün qiymətləndirə bilməyən, statistik göstəriciləri analiz etmək qabiliyyətinə malik olmayan Ermənistan hökuməti və dövləti ölümə göndərdiyi minlərlə əsgərlərin ana-atalarına cavab verməli olacaq! Azərbaycan öz ərazi bütövlüyü və torpaqları uğrunda döyüşür və zəfər çalır ancaq Ermənistan acgöz və riyakarcasına yeni ərazi iddiaları ilə, terror planları və regionda sülh və ədalət prinsipləri pozmaq məqsədləri ilə vətəndaşlarını məcburi surətdə ölümə göndərir. Bu əlbəttə ki, təbii bir haldır ki, Azərbaycan əsgərinin mübarizə və hərbi vətənpərvərlik ruhu ermənilərlə müqayisə olunmayacaq dərəcədədir, çünki xalqımız bu günləri, zəfər anlarının həsrətini illərlə gözlədiyi halda ermənilər özgə torpaqlarda öz xoşbəxtliklərini qurmağa cəhd edirdilər. Hər vasitə ilə status-kvonu öz maraqlarına uyğun şəkildə saxlayaraq tarixi, əbədi-əzəli torpaqlarımızdan öz mənfur terror siyasəti, Avropa və Qara dəniz hövzəsi ölkələrinə, həmçinin digər dövlətlərə narkotik maddələrin daşınmasının həyata keçirilməsi, Dağlıq Qarabağ ərazisindən narkotik tranziti, narkotiklərin becərilməsi, satılması, terrorçuların yetişdirilməsi üçün nəzarətsiz zona kimi istifadə edirdilər.

Azərbaycan xalqı Ali Baş Komandanın qələbə müjdəsini hər an səbirsizliklə gözləyir

Artıq 30 gündür güclü Azərbaycan Ordusunun, rəşadətli əsgərlərimizin şücaəti nəticəsində cəbhədən sevindirici xəbərlər alırıq və bu xəbərlər Azərbaycan Prezidentinin şəxsən özünün xalqa müraciəti ilə çatdırılır. Ali Baş Komandanın hər zaman səsləndirdiyi kimi "Bizim işimiz haqq işidir. Azərbaycan Ordusu hazırda öz torpaqları uğrunda döyüşür".

Vətən Müharibəsi Azərbaycan Ordusunun uğurları və şücaəti ilə davam edir. Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyev hər gün cəbhədən aldığımız sevindirici xəbərlərlə, beynəlxalq KİV rəhbərlərinə verdiyi səlis və qətiyyətli müsahibələri ilə işğalçı Ermənistanı siyasi-diplomatik sferada da məğlubiyyətə uğradır.

Xalqımız işğaldan azad olunmuş torpaqlara tezliklə qovuşacaq, həsrət sona çatacaq

Müzəffər Azərbaycan Ordusunun hər bir uğurlu əməliyyatı, xalqımızın qələbə ruhlu və qətiyyətli millət kimi dünya tarixinin heç zaman unudulmayacaq səhifələrinə həkk olunmasına səbəb oldu. Şanlı Ordumuz Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Füzuli, Cəbrayıl, Zəngilan, Qubadlı şəhərlərini, bir çox kəndləri, qəsəbələri və eyni zamanda, strateji yüksəklikləri işğaldan azad etməsini çox qürurverici həyəcan və sevinclə qarşıladıq. Azərbaycan xalqının həmrəylik nümayiş etdirərək Ali Baş Komandanın ətrafında sıx birləşməsi və yalnız qələbə ümidi ilə Azərbaycan Ordusuna dəstək olması həqiqətən çox həssas və qürurvericidir. Yaşlı bir azərbaycanlı nənənin nəvəsinə "Bala bircə dənə də olsa erməni tankı vurmasan geri gəlmə", şəhid ana-atalarımızın "Vətən sağ olsun" demələri, erməni terroru nəticəsində gecə vaxtı evləri dağıdılan mülki şəxslərin Şanlı Ordumuzu "İrəli - Qələbəyə doğru" səsləmələri, körpə balalarımızın gözündəki qisas və qələbə əzmi milli kimliyimizi özümüzə xatırlatdı, güclü millət olduğumuzu, dəyərlərimizə sahiblənməyi bacaran, torpaqları və ərazi bütövlüyü uğrunda qorxmadan həlak olmağı və öldürməyi bacaran məğrur və qalib millət olduğumuzu növbəti dəfə özümüzə və bütün dünyaya sübut etdi. Hər bir evdə, hər ocaqda hər qarış torpağımızda qalib Azərbaycan bayrağımız var. Bu əzmin, ruh yüksəkliyinin, iradə və qətiyyətin qarşısında heç bir düşmən dayana bilməyəcək!

Qarabağ uğrunda mübarizə bizim haqq və ədalət savaşımızdır. Qarabağ bizimdir! Qarabağ Azərbaycandır!

Türkiyə XİN Ermənistanın azərbaycanlı mülki əhalini hədəfə almasını kəskin şəkildə pisləyən açıqlama yayıb

Ermənistanın mülki əhalini qətlə yetirmək üçün apardığı xain siyasət Xocalı soyqırımının arxasındakı xəstə zehniyyətin təzahürüdür. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikir Türkiyənin Xarici İşlər Nazirliyinin ermənilərin Azərbaycanda dinc əhalini hədəfə almasına dair açıqlamasında yer alıb.

Açıqlamada deyilir: "Dünənki vəhşi hücumdan sonra Ermənistan Azərbaycanın münaqişə zonasından uzaqda olan Bərdə şəhərində mülki əhaliyə qarşı yenidən vəhşi və xain bir hücum həyata keçirdi. İlkin məlumatlara əsasən, bu hücum nəticəsində 21 nəfər həlak olub, 70-dən artıq insan yaralanıb. Həyatını itirən qardaşlarımıza Allahdan rəhmət, yaralıların tez sağalmalarını diləyirik. Can Azərbaycana başsağlığı verir, mətanətli olmasını diləyirik.

Ermənistanın uşaq, gənc, yaşlı demədən mülki əhaliyə qarşı həyata keçirdiyi bu alçaq hücumları lənətləyirik. Ermənistanın mülki

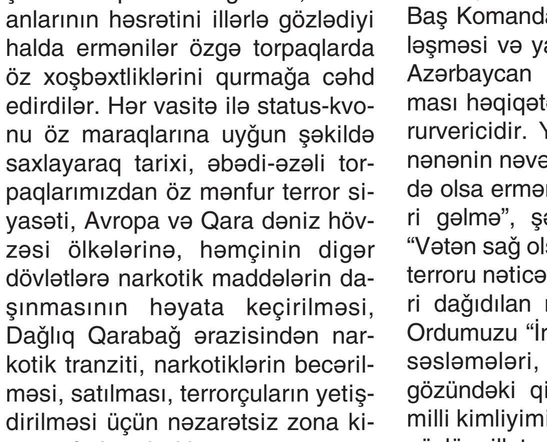

əhalini terrora məruz qoymaq və qətlə yetirmək üçün apardığı xain siyasət Xocalı soyqırımının arxasındakı xəstə zehniyyətin təzahürüdür. İşğal etdiyi torpaqlardan çıxmamaq üçün hər yola baş vuran Ermənistanın hakimiyyəti ağıl və vicdanını itirmiş şəkildə hərəkət etməkdədir. Bu son hücum Ermənistanın törətdiyi müharibə cinayətləri siyahısında bir utanc vəsiqəsi olaraq yerini aldı. Başda Minsk qrupunun həmsədrləri olmaqla beynəlxalq ictimaiyyətin Ermənistana lazımi reaksiya verməsinin vaxtı çoxdan gəlib çatıb.

XİN Ermənistan silahlı qüvvələrinin Bərdəyə raket hücumu ilə bağlı bəyanat yayıb

Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyi Ermənistan silahlı qüvvələrinin oktyabrın 28-də Bərdəyə raket hücumu ilə bağlı bəyanat yayıb. Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, bəyanatda deyilir: "Oktyabrın 28-də Ermənistan silahlı qüvvələri Azərbaycanın Bərdə şəhərini "Smerç" yaylım atəşli reaktiv sistemdən raket atəşinə tutub və bu hücum mülki əhali arasında ağır itkilərə səbəb olub. Bərdə şəhərinə xaincəsinə edilən raket hücumu nəticəsində uşaqlar da daxil olmaqla, 21 mülki şəxs həlak olub və 70-dən çox insan ağır yaralanıb.

Hərbi hədəf əlamətləri olmayan, münaqişə zonasından çox uzaqda yerləşən şəhərdəki yaşayış məntəqələrinin növbəti dəfə hədəfə alınması Ermənistanın terrorçu mahiyyətini bir daha nümayiş etdirir.

Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən Bərdə şəhərində dinc əhalinin məqsədyönlü şəkildə qətlə yetirilməsi soyqırımı, müharibə cinayəti və insanlıq əleyhinə cinayətdir.

Bu, Ermənistan tərəfindən beynəlxalq humanitar hüququn kobud şəkildə pozulmasıdır. Bu cinayətə görə baş nazir və müdafiə naziri də daxil olmaqla, Ermənistan rəhbərliyi tam şəkildə məsuliyyət daşıyır.

Rəsmi olaraq elan edilmiş humanitar atəşkəs dövründə və hər

iki dövlətin Xarici İşlər nazirlərinin ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri ilə Cenevrə görüşü ərəfəsində Azərbaycanın yaşayış məntəqələrinə və mülki şəxslərə hücumun edilməsi Ermənistanın məqsədinin danışıqları pozmaq, gərginliyi artırmaq və üçüncü dövlətləri münaqişəyə cəlb etmək olduğunu açıq şəkildə göstərir.

Ermənistanın vəhşi əməlləri barədə susmaq və Azərbaycan dinc əhalisinə qarşı törədilən bu cinayətləri cəzasız qoymaq, cinayətkarları növbəti vəhşiliklərə təhrik etməyə bərabərdir. Beynəlxalq ictimaiyyət Ermənistan tərəfindən beynəlxalq hüququn pozulması, məqsədyönlü şəkildə mülki şəxslərin qətlə yetirilməsinin qarşısının alınması üçün zəruri addımlar atmalı və bu ölkənin silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindən çıxarılmasını tələb etməlidir.

Azərbaycan bu qeyri-insani hərəkətlərə görə cavabdeh olan şəxslərin ədalətdən yayınmaması və məsuliyyətə cəlb olunması üçün əlindən gələni əsirgəməyəcək".

Operativ Qərargah: Xüsusi karantin rejiminin müddəti dekabrın 1-dək uzadılır

Yeni növ koronavirus (COVID-19) infeksiyasının yayılmasının, onun törədə biləcəyi fəsadların qarşısının alınması məqsədilə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarına əsasən, ölkə ərazisində xüsusi karantin rejiminin müddəti 1 dekabr 2020-ci il saat 06:00-dək uzadılır.

Operativ Qərargahdan AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, eyni zamanda, ölkə ərazisində mövcud sanitar-epidemioloji vəziyyətin təhlilinə əsasən, son günlər Lənkəran şəhərində, Cəlilabad və Masallı rayonlarında yüksək yoluxma faktları aşkar olunub. Bu səbəbdən 29 oktyabr saat 00:00-dan etibarən Lənkəran şəhəri, Cəlilabad və Masallı rayonlarına operativ və xüsusi təyinatlı nəqliyyat vasitələrinin, eləcə də yükdaşıyan avtomobillərin hərəkəti istisna olmaqla giriş-çıxış dayandırılır.

Həmçinin Bakı, Sumqayıt, Gəncə, Yevlax, Mingəçevir, Şəki, Şirvan, Lənkəran şəhərlərində və Abşeron, Göygöl, Samux, Sabirabad, Quba, Ağstafa, Biləsuvar, Xaçmaz, İsmayıllı, Qax, Zaqatala, Cəlilabad, Masallı rayonlarında aşağıda qeyd olunan tarixlərdə həftəsonları ictimai nəqliyyatın hərəkəti dayandırılır:

31 oktyabr saat 00:00-dan 2 noyabr saat 06.00-dək;

7 noyabr saat 00:00-dan 9 noyabr saat 06:00-dək;

14 noyabr saat 00:00-dan 16 noyabr saat 06:00-dək;

21 noyabr saat 00:00-dan 23 noyabr saat 06:00-dək;

28 noyabr saat 00:00-dan 30 noyabr saat 06:00-dək.

Bir daha vətəndaşlarımızı COVID-19 virusu ilə mübarizədə mövcud karantin tələblərinə ciddi riayət etməyə, tibbi maskalardan və digər zəruri tibbi-profilaktik vasitələrdən istifadə etməyə, ictimai yerlərdə kənar şəxslərlə minimum kontaktda olmağa çağırırıq.

Ceyhun Bayramov ilə ABŞ-ın Dövlət katibinin müavini arasında telefon danışığı olub

Oktyabrın 28-də Azərbaycanın Xarici İşlər naziri Ceyhun Bayramov ilə ABŞ Dövlət katibinin müavini Stiven Biqan arasında telefon danışığı olub.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, telefon danışığı zamanı nazir Ceyhun Bayramov Ermənistan tərəfinin beynəlxalq humanitar hüquq qarşısındakı öhdəliklərini kobud şəkildə pozaraq, razılaşdırılmış humanitar atəşkəs rejiminə üçüncü dəfə riayət etmədiyini, eyni zamanda, Bərdə şəhərində dinc Azərbaycan əhalisini qəsdən hədəfə aldığını vurğulayıb. Nazir münaqişə zonasından çox uzaqda yerləşən şəhərlərin uşaqlar və qadınlar da daxil olmaqla, günahsız mülki əhalinin Vaşinqton görüşündən sonra və nəzərdə tutulan Cenevrə danışıqları ərəfəsində Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən dəfələrlə hücumlara məruz qaldığını qeyd edib. Ceyhun Bayramov, həmçinin həmsöhbətinə Ermənistan tərəfindən xaincəsinə edilən raket hücumu nəticəsində mülki şəxslər arasında itkilər barədə məlumat verib.

ABŞ dövlət katibinin müavini Stiven Biqan mülki itkilərdən ciddi narahatlığını dilə gətirib, mülki şəxslərə qarşı hücumların yolverilməz olduğunu bildirib. O, gərginliyin azaldılması və münaqişənin siyasi həllinə nail olmaq üçün tərəflərin müvafiq addımlar atmasının vacibliyini vurğulayıb.

BERNAMA agentliyi ermənilərin Bərdədə törətdikləri terror aktından yazır

Malayziyanın BERNAMA Dövlət İnformasiya Agentliyi AZƏRTAC-a istinadla Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın Bərdə rayonuna raket hücumu nəticəsində biri uşaq olmaqla, dörd nəfərin həlak olması və daha 13 nəfərin yaralanması barədə məlumat yayıb.

Məlumatda, həmçinin Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin bəyanatına da xüsusi yer verilib. Qeyd edilib ki, ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrlərinin iştirakı ilə iki ölkənin Xarici İşlər nazirlərinin İsveçrənin Cenevrə şəhərində gözlənilən görüşü ərəfəsində baş verən terror aktı Ermənistanın münaqişənin siyasi həllində maraqlı olmadığının əyani sübutudur və danışıqların bütün vasitələrlə pozulmasına xidmət edir. Azərbaycan XİN-in bəyanatından gətirilmiş sitatda deyilir: "Biz beynəlxalq ictimaiyyəti günahkarların məsuliyyətə cəlb olunması üçün qətiyyətli mövqe nümayiş etdirməyə çağırırıq".

Məlumatda qeyd edilir ki, ABŞ-ın vasitəçiliyi ilə bazar günü elan edilən son humanitar atəşkəs oktyabrın 26-da səhər saat 8-də qüvvəyə minməli olduğu halda, rəsmi Bakı Ermənistan ordusunun Azərbaycanın yaşayış məntəqələrini və hərbi hissələrini atəşə tutduğunu bildirib. Bununla yanaşı, buna qədər elan edilən daha iki humanitar atəşkəsin də məhz Ermənistan tərəfindən pozulduğu məlumatda əksini tapıb.

Pakistan səfiri ermənilərin Bərdədə törətdiyi terror əməlini pislədi

Pakistanın Azərbaycandakı səfiri Bilal Hayee Ermənistanın bu gün Bərdədə mülki insanlara qarşı törədiyi terror əməlini pisləyib. SİA-nın məlumatına görə, səfir bu barədə öz "Twitter" səhifəsində yazıb.

Səfir bildirib ki, Ermənistanın bu əməli pislənməlidir: "Bu gün Azərbaycanın Bərdə şəhərində çoxsaylı insan tələfatı ilə bağlı üzücü xəbər aldıq. Beynəlxalq səviyyədə qadağan olunmuş silahdan mülki əhaliyə qarşı istifadə qəbuledilməzdir və bu əməl birmənalə şəkildə pislənməlidir. Möhkəm dayan Azərbaycan!".

Bəhruz Quliyev: “Erməni lobbisi öz kirli pulları hesabına terroru satın alır”

“Fransanın TF 1 televiziyasının jurnalisti Liseron Budulun Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı hazırladığı və erməni terrorunun gerçəklərini ifşa edən reportajının ardınca ermənilərin onu ölüm təhdidi ilə hədələmələri, daha sonra sözügedən reportajın telekanaldan tamamilə silinməsi faktı əslində bir daha sübut edir ki, Azərbaycan dövləti terrorla və terrorçularla mübarizə aparır”. SİA xəbər verir ki, bu fikirləri Olaylar.az-a “SƏS” qəzetinin baş redaktoru, siyasi ekspert Bəhruz Quliyev mövzu ilə bağlı açıqlamasında bildirib.

Baş redaktorun sözlərinə görə, həmin fakt yalnız söz azadlığının boğulması anlamını daşımır, həm də terrorun mahiyyətini ortaya çıxarır: “Bəli, biz deyə bilərik ki, Ermənistanın terrorçu və hərbi-siyasi xunta rejimi onsuz da daxilində söz azadlığını, həqiqətləri boğur, gerçəkləri ifadə edən müxtəlif insanları həbslərə, işgəncələrə məruz qoyur və s. Amma burada daha bir amil istər terrorçu Ermənistan dövlətinin, istərsə də dünyaya yayılmış erməni lobbisinin terrorçu xislətinin həyasızcasına reziləsi ilə bağlıdır. Görün, vəziyyət nə həddə qədər inkişaf edib ki, nəinki Fransanın, o cümlədən dünyanın ən nüfuzlu TF 1 TV kanalı Azərbaycanın haqq səsini çatdıran reportajını telekanalın rəhbərliyinə köklü şəkildə sildirməyə məcbur edib. Yəni erməni lobbisi bununla öz kirli pulları hesabına hətta terroru satın alır. Buna başqa cür də da vermək doğru deyil.

Baxın, bu gün yalnız fransalı jurnalist Lideron Budul və onun fəaliyyət göstərdiyi telekanal deyil, eləcə də bir çox qaynar nöqtələrdən reportajlar hazırlayan digər xarici reportyorlar da Qarabağda erməni atəşlərinə məruz qalırlar. Misal üçün, “Euronews”un jurnalistlərinə tərəf açılan raket zərbəsi, hansı ki, xoşbəxtlikdən onlar bu hadisədən sağ-salamat qurtardılar, yaxud Türkiyədən olan reportyor və jurnalistlərin hədəfə alınmaları və s. kimi çoxsaylı hallar qeyd edilənlərə danılmaz sübutlardır.

Yaxud, biz Rusiya TV-lərində Solovyov kimi siyasi təlxəklərin, eyni zamanda bir sıra yazılı media qurumlarında özlərini erməni lobbisinin pul-paralarına təslim edənlərin canfəşanlıqlarını izləyirik. Onlar da öz verlişlərinə, müsahibələrinə yalnız ermənipərəsət politoloqlarını, erməni mənşəli eksperlətini dəvət edərək, əslində Azərbaycan Ordusunun Qarabağ cəbhəsində əldə etdiyi ardıcıl, sürətli qələbələrindən daha da aqressiv hala düşdüklərini davranışları ilə isbatlayırlar. Hətta deyərdim ki, belələri həqiqətən də kənardan çox gülməli, təlxək obrazlarını ortaya qoyurlar. Bir sözlə, terroru, terrorçuları müdafiə etməklə, ölkəmizə qarşı media terrorunu yürütməyə cəhdlər göstərirlər”.

“İndi sual edirik ki, nəyə görə beynəlxalq təşkilatlar - həmin təşkilatlar ki, söz azadlığından, ifadə azadlığından danışırlar, ən kiçik məişət hadisənini belə insan haqlarının pozulması kimi adlandırmaqla bizi ittiham edirlər, szöügedən hadisənin üzərindən susqunluqla keçirlər?”, sualını edən Bəhruz Quliyev suallarını davam edib: “Hanı ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri, niyə onlar ermənilərin terrorçuluq məqsədi daşıyan təhdidlərinə səslərini qaldırmırlar? Hanı “Freedom House”, ya da “Human Right Watch?”, hası Qərbin demokratiya institutları? Yoxsa yalnız “Sərhədsiz reportyorlar” hadisə ilə bağlı etiraz səsini ucaltdı və bununla iş bitirmi? Axı sivil dünyada bir jurnalistin başının kəsilməsi ilə bağlı səslənən təhdid sabah başqalarının üzərində həyata keçirilə bilər və bunu ermənilər açıq-aydın ifadə və etiraf edirlər! Təəssüf ki, biz bir daha terrorçu bir dövlətin tərəfində dayanmaların şahidlərinə çevrilirik, amma bütün bunlara baxmayaraq terrorla mücadiləmiz davam edir və edəcək də”.

Siyasi ekspert hesab edir ki, Ermənistan dövləti dinc şəhərlərimizi ballitik raketlərlə atəşə məruz qoymaqla, sivil vətəndaşlarımızı hədəfə almaqla, uşaqlarımızı öldürməklə, insanlarımızı qətlə yetirməklə hətta müəyyən dairələr tərəfindən dəstəklər alsa belə, yenə də öz qanlı arzularına çata bilməyəcək: “Çünki haqq, ədalət, deyərdim ki, İlahi ədalət bizim - Azərbaycan dövlətinin, Azərbaycan xalqının yanındadır. Əlbəttə, bütün bunlar başa çatacaq, Qarabağımız qısa müddətdə işğalçı düşməndən azad olunur. Və mən sonda Prezident, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin xalqa etdiyi müraciətindəki bir fikrini xatırlatmaq istərdim. O vuğuladı ki, bu gün bizim haqq səsimizə dəstək olanlar da, olmayanlar da hamısından xəbərdarıq və görürük. Bax, onda biz - qalib Azərbaycan xalqı və dövləti olaraq öz sözümüzü daha sərt və haqlı şəkildə deyəcəyik, terrorçu, işğalçı ölkəyə dəstək məqsədli davranışların da əlbəttə ki, hesabını soruşacağıq”.

Baş Prokurorluq Bərdə şəhərinin atəşə tutulması ilə bağlı bəyanat yayıb

Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu Bərdə şəhərinin atəşə tutulması ilə bağlı bəyanat yayıb. Baş Prokurorluqdan AZƏRTAC-a daxil olan məlumata əsasən bəyanatda deyilir:

“27 sentyabr 2020-ci il tarixdən Ermənistan Respublikasının silahlı qüvvələri beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərini, 1949-cu il tarixli Cenevrə konvensiyaları və onların Əlavə protokollarını, BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının qərar və qətnamələrini, habelə elan edilmiş humanitar atəşkəs rejiminin tələblərini kobud şəkildə pozaraq Azərbaycanın dinc əhalisini qəsdən hədəfə almaqla döyüş əməliyyatlarının aparıldığı bölgəyə aidiyyəti olmayan şəhər və rayonlarımıza raket və ağır artilleriya zərbələri endirir.

Ermənistanın təcavüzkar siyasətinin davamı olaraq, 2020-ci il oktyabrın 28-də saat 13 radələrində du?s?mənin silahlı birləs?mələri tərəfindən Bərdə şəhərinin dinc sakinlərin sıx hərəkətdə olduğu və ticarət obyektlərinin kompakt yerləşdiyi əraziyə hər birinin içərisində 72 ədəd 9N235 saylı, ümumilikdə 144 bombacıq olan “Smerç” tipli əməliyyat-taktiki təyinatlı 9M525 qəlpəli böyük dağıdıcı qüvvəyə malik ballistik “claster” tipli 2 ədəd raket zərbələrinin endirilməsi nəticəsində 5-i qadın olmaqla, 21 nəfər həlak olmuş (siyahı əlavə olunur), 8-i uşaq, 15-i qadın olmaqla 70 şəxs isə müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri almışdır.

Bundan başqa, raket zərbələrinin təsirindən 30-dan artıq mülki infrastruktur obyektinə, dinc sakinlərə məxsus 20-dən artıq fərdi yaşayış evlərinə və 22 nəqliyyat vasitəsinə xüsusilə külli miqdarda ziyan dəymişdir.

Faktla bağlı Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroru Kamran Əliyev tərəfindən Cinayət Məcəlləsinin 120.2.1-ci (cinayətkar birlik-təşkilat tərəfindən qəsdən adam öldürmə), 120.2.4-cü (xüsusi amansızlıqla və ya ümumi təhlükəli üsulla qəsdən adam öldürmə), 120.2.12 (milli, irqi, dini ədavət və ya düşmənçilik niyyəti ilə qəsdən adam öldürmə), 100.2 (təcavüzkar müharibəni aparma) və digər maddələri ilə cinayət işi başlanaraq ibtidai istintaqın aparılması Baş Prokurorluğun İstintaq idarəsinə həvalə edilmişdir.

Hazırda prokurorluq əməkdas?ları tərəfindən mo?vcud s?əraitdə mu?mku?n olan istintaq-əməliyyat tədbirləri həyata kec?irilir.

Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu bəyan edir ki, Ermənistanın işğalçı və təcavüzkar mahiyyətinin beynəlxalq müstəvidə bir daha ifşa edilməsi, beynəlxalq və milli qanunvericiliyə əsasən təqsirkar şəxslərin məsuliyyətə cəlb edilməsi və sanksiyaların tətbiq olunması məqsədilə beynəlxalq qurumlara müraciət edilməklə mümkün olan bütün tədbirlər görüləcək.

2020-ci il oktyabrın 28-də Ermənistan silahlı qüvvələrinin təcavüzü nəticəsində Bərdə şəhərində həlak olmuş şəxslərin SİYAHISI:

1. 1961-ci il təvəllüdlü Qasımova Solmaz Sədrəddin qızı
2. 1955-ci il təvəllüdlü Süleymanov Hümmət Süleyman oğlu
3. 1969-cu il təvəllüdlü Mustafayeva Leyla Elmir qızı
4. 1972-ci il təvəllüdlü Mirzalıyev Çərkəz Xanlar oğlu
5. 1972-ci il təvəllüdlü Hüseynova Gülşən Mehrab qızı
6. 1995-ci il təvəllüdlü Mirzalıyeva Tükəzban Çərkəz qızı
7. 1983-cü il təvəllüdlü Allahverdiyev Əsgər Mahir oğlu
8. 1990-cı il təvəllüdlü Cəfərov Amil Fazil oğlu
9. 1969-cu il təvəllüdlü Hacıyev Fazil Hacı oğlu
10. 1980-ci il təvəllüdlü Əhmədov Mirsahir Yusif oğlu
11. 1990-cı il təvəllüdlü Kazımov Dəyanət Tahir oğlu
12. 1993-cü il təvəllüdlü Əliyev Sadiq Sahib oğlu
13. 1984-cü il təvəllüdlü Abbasov Ruslan Məhəmməd oğlu
14. 1977-ci il təvəllüdlü Xıdırov İntiqam Ələmdar oğlu
15. 1991-ci il təvəllüdlü Şəfiyev Rəşad Vaqif oğlu
16. 1990-cı il təvəllüdlü İsmayıllı Vasif Vaqif oğlu
17. 1984-cü il təvəllüdlü İsgəndərov Yalçın Rizvan oğlu
18. 1947-ci il təvəllüdlü Quliyev Ağamoğlan Bəylər oğlu
19. 1988-ci il təvəllüdlü İsmayılov Fuad İsa oğlu
20. 1971-ci il təvəllüdlü Mustafayev Məhərrəm Ənvər oğlu
21. 1960-cı il təvəllüdlü Əliyeva Almaz Salah qızı (2020-ci il oktyabrın 27-də xəsarət almış, 2020-ci il oktyabrın 28-də isə vəfat etmişdir)

Şəhid yox, Şahid əsgərlərimiz

RƏFİQƏ

Şəhidlik elə bir zirvədir ki, oradan Vətən görünür, neçə sevgiləri, neçə toyları, neçə sevincləri yarımçıq qoyur müharibələr. Ancaq müharibələrin sonunda qələbə olanda, insanları o qədər yandırmır. Çünki bilirlər ki, o qanlar, o canlar hədər yerə qurban getməyiblər. Deyirlər ki, torpaq su ilə qarışanda palçıq, şəhid qanı ilə qarışanda isə Vətən olur. Bu xalq hər zaman qəhrəman olub. Onun igidləri Vətən yolunda canını sipər edib. Qanları ilə yoğurublar Vətən torpağını. Bu gün də Vətən oğulları heç nəyi düşünmədən atılırlar döyüşlərə qələbə xəbəri ilə sevindirirlər illərdir həsrətdə olan xalqımızı. Vətən sevgisi onları oraya tərəddüd etmədən getmələrinə öz qanları ilə torpağı sulamasına səbəb. Onlar öz qanları ilə sulayırlar ki, Vətən torpağını qeyrət, qəhrəmanlıq, hünər, təəssübkeşlik bitsin, göyərsin...

Bu gün igid oğullarımız şəhid olmur, işğal olunan torpaqlarımızın azad olunmasında Şahidlik edirlər. Azad olunan torpaqlarımızda üçrəngli Azərbaycan Bayraqlarımızn qaldırılmasında Şahid olurlar. Çünki əsgərlərimiz üçün cəbhə bir ananının oğullarının, bir bacının qardaşlarının bir olduqları döyüş meydanıdır. Şəhid olan əsgərlərimiz, yurdsevər ərənlərimiz, bir an düşünmədən canını Vətən, torpaq yolunda fəda edən cəngavərlərimiz hər kəsə nəsib olmayan Tanrının, haqqın dərgahındasınız!.. Düşməndən qisas almağa can atan, qeyrətli, təəssübkeş, Vətənin ən layiqli oğullarısınız!. Vətən üçün ölməyə dəyər! - deyən əsgərlərimiz düşmən qarşısında diz çökməyən, diz çökdürən ərənlərimizsiniz. Qeyrətli igidlər, Vətənin dar günündə düşmən qarşısına, önə çıxdınız, sinənizi sipər edib ömrünüzü bu millətin ömrünə caladınız. Bu gün sizin kimi oğulların sayəsində Azərbaycanın üçrəngli bayrağı işğaldan azad olunmuş doğma torpaqlarımızda dalğalanır. O bayraq ki, sizin şücaətinizin sayəsində Qarabağa, Şuşaya, Laçına yol alır. Və özünüzdə də uğruna canınızı qurban verdiyiniz üçrəngli bayrağa bükülüb qəhrəman kimi qayıdırsınız elinizə, evimizə yurdumuza uğrunda can verdiyiniz Vətən torpağına. Bax budur Şəhidlik, bax, budur qeyrət və hünər!

Çünki siz Azərbaycanın rəşadətli, igid əsgərlərisiniz! Vətən bu əsgərlərimizdən başlayır! Çünki bizim əsgərlərimiz düşmən əsgərlərindən fərqlənir. Ali Baş Komandanımız İlham Əliyev cənabları dediyi kimi: “Bizim əsgərlərimiz xilaskar əsgərlərdir, erməni əsgərləri işğalçı əsgərlərdir”.

Bəli, bizim əsgərlərimiz xilaskar əsgərlərdir, silah, tkexnika düşməndə də var, ancaq o texnikanı itifadə edən o qol deyil, düşmən qoludur. Çünki Azərbaycan əsgərinin məsləki qürurdur, zəfərdir, Vətən torpağına üç rəngli Azərbaycan Bayrağının sancmaqdır! Gün gələcək, Vətən torpağının hər qarışı düşməndən azad olacaq, igidliyiniz daim yaşayacaq! Qisasınız alınır, alınacaq. Və tez bir zamanda qələbə soraqlı üçrəngli ay-ulduzlu bayrağımız sizin məzarınız başında qürurla dalğalanacaq, torpağını öz qanları ilə yoğuran, Vətən edən, Vətən uğrunda ölümü ilə əbədiləşən ŞƏHİDLƏRİMİZ!

Təhlükəli macəraların, oyunların qurbanına çevrilən Paşinyan

Nikol Paşinyanın ölkəni Facebook əhval-ruhiyyəsi ilə idarə etməsindən çox danışılır Ermənistan cəmiyyətində. Bildirilir ki, real vəziyyətdə olan Ermənistandan erməni baş nazir uzaqdır və internet havası onun hərəkətlərinin və addımlarının ölçü vahidinə çevrilib. Facebookdakı ermənilər nə istəyirlərsə, dövlət üçün ən təhlükəli qərar olsa belə, Nikol Paşinyan bunu edir. Əgər özü bunu istəmirsə, yalnız onda etmir.

Ümumiyyətlə, "qoltuğuna qarpız verilməsi" üçün Nikol əldən-ayaqdan gedir. Hər addımının və hər hərəkətinin cəmiyyət tərəfindən, daha doğrusu, Facebook istifadəçiləri tərəfindən həvəslə qəbul edilməsi üçün ən təhlükəli hadisələrə, hallara belə rəvac verər. Ermənistan üçün ən ağrılı hərbi vəziyyətdə də, bu müharibə günlərində də Paşinyan eyni prinsipləri rəhbər tutur. Paşinyan üçün əsas odur ki, Facebook səhifəsində onu izləyənlər var və onun pafoslu, populist çıxışlarını bəyənənlər çoxdur. Bir növ virtual aləmdə məskunlaşmışdı erməni baş nazir və ənəsas fikrin, sosial rəyin burada olduğu qənaətində idi. Amma sonda bərk yanıldığı qənaətinə özü hamıdan tez gəldi. Çünki, başı daşa dəydi.

Ermənistanın "ağrılı kompromislərə hazır olması" və Azərbaycanın Dağlıq Qarabağı təslim alması istəyi barədə canlı yayım erməni cəmiyyətini şoka saldı. Erməni xalqının yerinə xalqın "ağrılı kompromislərə hazır olması" barədə qərar verdi və bu da birmənalı qarşılanmadı. Çünki, onun hələ hansı "ağılla" qərar verdiyinə erməni cəmiyyəti əmin deyil. O, əlbəttə ki, qınaq da eşitdi. Hətta bəzi qüvvələr onu istefaya da çağırdı. Yeri gəlmişkən, bu çağırış heç də Nikol üçün keçici hesab oluna bilməz və hələ onun başında daha hansı macəralar olduğunu gələcək göstərəcək.

Erməni hiyləgərliyinə xas olan tərzdə cəmi bir gün sonra Paşinyan yenidən "meydana atıldı" və "ağrılı" açıqlamalarının xarici auditoriyaya ünvanlandığını dedi. Əslində isə, o bunu deməklə, bir növ ikiüzlülüyünü bir daha nümayiş etdirdi. Daha dəqiq desək, öz dediklərini özü tamam başqa mənaya yozdu və çıxış yolu axtarmağa cəhd etdi. Təbii ki, bu hiyləgərliyini, onun öz üzərinə hədəflənən tənqidləri üzərindən uzaqlaşdırmaq taktikasını anlayanlar da oldu. Bir sözlə, erməni baş nazirin bəhanələr gətirməsi heç də vəziyyətdən çıxması anlamına gəlmir.

"Gedin qazanın, ayağa qalxın və zəfərinizi qurun", deyən erməni baş nazir əslində, bunu çatdırmaq istəyir ki, onun məğlubiyyətlə barışmaq təklifinə narazı olanlar özləri gedib qələbəni təmin etsinlər. Bu populis öz rəkzibini belə bir də təkzib etdi ki, bunu da ermənilər yaxşı başa düşməlidirlər. Başa düşməlidirlər və qəbul etməlidirlər ki, onların Paşinyanın simasında ən pafosluları, ən populistləri belə məğlubiyyətləri ilə barışıb və məsuliyyəti onların üstünə atıb. Yəni, nəticənin acınacaqlı olduğu hamı tərəfindən qəbul olunan, etiraf olunan tarixdə deyəcək ki, onlara qalxıb zəfərlərini təmin etsinlər çağırışı etmişdi. Bir sözə, Nikolun cavab verəcəyi günü gördüyü artıq duyulur.

Hakimiyyəti, inqlab adı qoysa da, dövlət çevrilişi yolu ilə qamarladığı ilk gündən Paşinyan macəralar axtarışında oldu. Bəlkə də küçə yürüşlərindən hakimiyyətə bir addımla keçid etdirilən, küçədəki yumruq zərbəsi almaqdan yumşaq baş nazir kreslosuna oturdulan, belindən çanta götürülərək əyninə diplomatik libas geyindirilən birinin məcaralara üstünlük verməsi hardasa başadüşüləndir. Bu adam Soros kimi "Şər iblisi"nin illüziyaları nəticəsindən bir anda 180 dərəcə dəyişdi. Yumruq, təpik zərbəsi alaraq qan içində küçələrdə gəzən Nikol dövlət vəsaitləri hesabına dünya ölkələrini diplomatik tərkibdə gəzməyə başladı. Ola bilsin ortada "sehrli çubuğun gücü" olduğunu da düşündü. Elə zənn etdi ki, ona nə etsə olar və düz, yaxıd səhv olmasında asılı olmayaraq qərarları hamısı onun siyasi dividentinə çevriləcək. Amma indi də olasa bu biçarə başa düşməlidir ki, böyük bir oyunun, şərin fitnəsinin qurbanına çevrilib və Soros kimi bir iblisin marianeti kimi ortaya atılıb.

Əlbəttə ki, İngiltərə banklarını bir gecədə çökdürən bir "iblis" üçün Ermənistan kimi cırtdan bir dövlətdə oyun düzəltmək, oranı da iflasa uğratmaq bir su içimi kimi işdir. Elə Nikol da bu oyunda ən qabaqda gedən oyunçu kimi özünü görürdü və görünür elə xalqın müvəqqəti alqışlarını, müvəqqəti tərəfdarların qazanılmasını da öz uğuru hesab edirdi. Bəlkə də buna görə qoltuğunda qarpı əmələ gəlmişdi və Facebook səhifəsində "qəhrəman obrazı" da bundan qaynaqlanmışdı.

Oyunun sonuna gəldi Nikol Paşinyan. Soros ola bilsin ki, öz iblis xislətinə iyğun olaraq beynində nə tutmuşdusa ona da nail oldu və bu barədə Nikola hesabat verəsi deyil. Onun Nikol kimi marianetləri yer üzündə çoxdur. Amma beli çantalı küçə nümayişçisi "şər iblisi" adlı şeytanın, bundan da ruhlanaraq elə özünün məcaralarının qurbanına çevrildi. İndi bu məcaraların sonunda, yekun nöqtəsindədir erməni baş nazir. Onun "ağrılı kompromislərə hazır olmaq" ifadəsi belə məsələnin nə yerdə olduğunun fərqində olmaq üçün yetərlidir və görünür Nikolun "ağrıları" başlayıb ki, zarıltısı da eşidilir.

İnam Hacıyev

"Paşinyan qoca və qadınlarla yanaşı, uşaqları da döyüşlərə cəlb etməyə başlayıb"

"Ermənilər tarixən uşaqlardan heç bir zaman sevgi, sülh və dostluq rəmzi kimi istifadə etməyib. Kiçik yaşlardan onlarda türkə nifrət hissi aşılanıb. Bu gün Paşinyan hakimiyyəti bu hissi uşaqların əlinə silah verib döyüşə göndərməklə aşılayır". Bunu SİA-ya açıqlamasında Azərbaycan Demokratik İslahatların İnkişafı Mərkəzinin sədri, jurnalist Cavid Şahverdiyev deyib.

Onun sözlərinə görə, Ermənistan ordusunda əsgər və zabit çatışmazlığı problemi pik həddə çatıb: "Azərbaycan Ordusu qarşısında aciz duruma düşən erməni ordusu xeyli sayda itki verib, yüzlərlə hərbçi isə silah-sursatını ataraq qaçıb. Döyüşə göndərməyə əsgər tapmayan Paşinyan hakimiyyəti qoca və qadınlarla yanaşı, hətta uşaqları da döyüşlərə cəlb etməyə başlayıb. Uşaqları döyüşçü kimi istifadə edərək, Ermənistan onları əsas hüquqlarından, xüsusən, yaşamaq və qorunmaq hüququndan məhrum edir, çünki uşaqlar döyüşçülər kimi hərbi hədəf ola bilərlər. Silahlı münaqişələr zamanı uşaqların zərər çəkməməsi üçün uşaq hüquqlarının müdafiəsi barədə hələ 1924-cü ildə Millətlər Cəmiyyəti tərəfindən Uşaq Hüquqları Haqqında Cenevrə bəyannaməsi, BMT yaradılandan sonra, 1948-ci ildə Baş Məclis tərəfindən İnsan

Hüquqları Haqqında Ümumi Bəyannamə, 1959-cu ildə isə Uşaq hüquqları bəyannaməsi qəbul edilib.

1949-cu il 12 avqust tarixli IV Cenevrə konvensiyası və 1977-ci il Beynəlxalq silahlı münaqişə qurbanlarının müdafiəsinə dair Cenevrə konvensiyalarına I əlavə protokol mülki əhalinin, o cümlədən, uşaqların mühafizəsi haqqındadır. 1954-cü ildə uşaqların müdafiəsi üçün BMT-nin Uşaq Fondu (UNİSEF) yaradılıb, 1989-cu il noyabrın 20-də BMT Uşaq Hüquqları Konvensiyasını qəbul edib. BMT Baş Məclisi 2000-ci il yanvarın 26-da Uşaq hüquqları haqqında konvensiyaya Uşaqların silahlı münaqişələrə cəlb edilməsinə dair Fakultativ Protokol daxil edib. Eyni zamanda, 1998-ci ildən etibarən BMT Baş Katibinin uşaqlar və silahlı münaqişələr üzrə ilk xüsusi nümayəndəsi öz işinə başlayıb: "Protokolun iştirakçısı olan dövlətlər sülh və təhlükəsizlik şəraitində uşaqların vəziyyətinin heç bir fərq qoymadan getdikcə yaxşılaşdırılmasının, həmçinin, onların inkişafı və təhsil almasını təmin etməli, silahlı münaqişələrin uşaqlara fəlakətli və geniş miqyaslı təsirinin mənfi nəticələrinin qarşısını almalı, silahlı münaqişə şəraitində uşaqlara qəsdi, həmçinin beynəlxalq hüquqa uyğun olaraq mühafizə olunan obyektlərə, o cümlədən məktəb və xəstəxanalar kimi, adətən çoxlu uşaq olan yerlərə bilavasitə hücumları pisləyir. Konvensiyanın 8-ci maddəsinə əsasən hər bir iştirakçı dövlət Uşaq Hüquqları üzrə Komitəyə məruzə təqdim etməli və həmin məruzədə bu Protokolun müddəalarının həyata keçirilməsi ilə əlaqədar özünün gördüyü tədbirlər haqqında əhatəli məlumat verməlidir. İştirakçı dövlətlər beş ildən bir məruzə təqdim etməlidirlər. Ermənistan Protokolun iştirakçısı olsa da, konvensiyaya əməl etmir".

C.Şahverdiyev onu da qeyd edib ki, BMT Baş Məclisin 1974-cü il 14 dekabr tarixli qətnaməsinə əsasən qəbul etdiyi Fövqəladə hallarda və silahlı münaqişələr dövründə qadınların və uşaqların müdafiəsi haqqında bəyannamənin 1-ci bəndində deyilir ki, mülki əhaliyə, xüsusən də, onun ən müdafiəsiz hissəsi olan qadınlara və uşaqlara saysız-hesabsız əzabəziyyətlər gətirən hücumlar, bombalamalar qadağan edilir və belə hərəkət pislənilməlidir. 5-ci bəndə görə isə müharibə edən tərəflərin hərbi əməliyyatların gedişində və ya işğal edilmiş ərazilərdə həbs etmə, işgəncə vermə, güllələmə, kollektiv cəzalandırma, mənzilləri dağıtma və yaşayış yerlərindən zorla qovma daxil olmaqla, qadınlara və uşaqlara qarşı törətdikləri bütün repressiya və qəddar, insanlıqdan kənar davranış formaları cinayətkar hərəkətlər hesab edilir: "1989-cu il Uşaq Hüquqları Konvensiyasının 4-cü maddəsində yazılır: "Silahlı münaqişələr zamanı mülki əhalinin qorunması, beynəlxalq hüquq normalarına riayət etmək üçün iştirakçı dövlətlər uşaqların qorunması və onların münaqişə zonasından çıxarılmasını təmin etmək məqsədilə bütün mümkün tədbirlərdən istifadə etməlidirlər. Ermənistan bütün beynəlxalq hüquq normalarını ayaq altına atan terror dövləti kimi uşaqları da hədəfə alır. Minlərlə günahsız uşaq erməni terrorunun qurbanına çevrilib. Ermənistan hökuməti tərəfindən həyata keçirilən terror fəaliyyəti nəticəsində minlərlə uşaq vəhşicəsinə qətlə yetirilib, yaralanıb, itkin və ya əsir düşüb, ömürlük şikəst edilib...Bütün bunlara baxmayaraq, sonrakı cinayətlərinin qarşısının alınması üçün Ermənistan cəzalandırılmır və uşaq hüquqlarının müdafiəsi haqqında qəbul edilən beynəlxalq sənədlər kağız üzərində qalır. Halbuki Ermənistan kimi təcavüzkar, işğalçı dövlətin beynəlxalq humanitar normalara riayət etməsi üçün həmin sənədləri qəbul edən qurumlar tərəfindən hüquqi məcburetmə mexanizmi yaradıla bilər və onun yaradılması lazımdır. Ancaq göründüyü kimi, Ermənistan nəinki azərbaycanlı uşaqların hüquqlarını pozmağa davam edir, hətta erməni uşaqların da hüquqlarını pozmaqdan çəkinmir. Dünya birliyi, müvafiq beynəlxalq təşkilatları ermənilərin uşaqların əlinə silah verib döyüşə göndərmək təcrübəsini araşdırmalı və Ermənistan tərəfindən uşaq hüquqlarının pozulmasının dayandırılması üçün lazımi tədbirləri görməlidir".

Gülyana

“Qarabağın taleyi döyüş meydanında həll olunur”

(3-cü hissə)

Rusiya hərbi eksperti: Ermənistan mülki hədəfləri, Azərbaycan Ordusu isə hərbi hədəfləri vurur

Rusiya Müdafiə Nazirliyi yanında İctimai Şuranın rəhbəri, “Milli Müdafiə” jurnalının baş redaktoru, nüfuzlu hərbi ekspert polkovnik İqor Korotçenko “Pravda”nın internet versiyasının baş redaktoru İnna Novikovaya Qarabağda hadisələrin mümkün inkişafı, müharibənin gedişi barədə danışıb. Həmin müsahibənin növbəti hissəsini oxucularımıza təqdim edirik.

Əvvəli burada

1-ci hissə https://sia.az/az/news/politics/834283.html

2-ci hissə https://sia.az/az/news/politics/834464.html

- İqor, demişdin ki, tərəflərdən biri açıq şəkildə məğlub olmağa başlayacağı təqdirdə danışıqlar aparmaq məcburiyyətində qalacaq. Müharibə davam etdiyi müddətdə heç kim heç nəyi qəbul etmək istəmir. Məlum oldu ki, bu düstur indi işləmir?

- İndi bu formula Azərbaycanın bir üstünlüyə sahib olduğu üçün işləmir deyilə bilməz. Paşinyanın çıxışını əsas götürək ki, heç kim məni qərəzdə günahlandırmasın. Nikol Paşinyan xalqa müraciətində şimalda və cənubda geri çəkilməli olduğunu etiraf etdi. Bununla birlikdə, o, hər halda sonda qalib gələcəklərinə əmin olduğunu dedi, amma bu anda da Azərbaycan irəliləyir, Ermənistan geri çəkilir.

Bu prosesin inkişaf edib-etməyəcəyini bilmirik, çünki hələ də atəşkəsə nail olunacağına ümid var. Ancaq atəşkəs razılaşmaları nəticə verməzsə, hərbi-texniki üstünlüyə malik Azərbaycan ordusu hücumu davam etdirəcəkdir.

Fikrimcə, bir neçə amil sabitliyi pozan amillərdir. Birincisi, Ermənistan Azərbaycan ərazisindəki hədəflərə bir neçə raket zərbəsi endirdi, bunlar hərbi hədəflər deyil, şəhərlər idi. Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən atılan bir neçə raket vuruldu, lakin təəssüf ki, bəziləri hədəflərinə çatdı və bu hədəflər arasında Azərbaycanın 2-ci böyük şəhəri Gəncə də var.

Orada bir raket şəhər blokundakı çoxmərtəbəli yaşayış binasına dəydi, xeyli sayda insan öldü və daha da çox yaralandı. Bu hərəkət üçün heç bir hərbi ehtiyac yox idi. Niyə, niyə edildi? - Bu sual əmri verənlərə verilməlidir. Anlamaq vacibdir ki, məsələn, topçu silahlar, tanklar, çoxsaylı raket sistemləri, ağır alovlanma sistemləri döyüş meydanının silahlarıdır və döyüşənlərin komandirləri yerində özləri bu növ silahlardan hansına düşmənə qarşı döyüşlərdə istifadə edəcəyinə qərar verirlər.

Fakt budur ki, Azərbaycanla Ermənistan arasında hərbi əməliyyatların baş verdiyi ərazinin kiçikliyini nəzərə alsaq, əməliyyat-taktiki raket sistemləri, əslində strateji silahdır. Ona görə də, raket silahlarının istifadəsi hərbi-siyasi rəhbərliyin yüksək vəzifəli şəxslərinin səlahiyyətidir.

Azərbaycan Ermənistanın Gəncəyə raket zərbəsi endirdiyini bildirməklə yanaşı, “Elbrus” əməliyyat-taktiki raket sistemi olaraq təsnif edilən raket qalıqlarını da təqdim etdi. Bu raket qərb qısaltması ilə “Skad” kimi daha yaxşı tanınır. Belə bir raket kifayət qədər ciddi bir silahdır. Ermənistan bu silahdan istifadə etdi və mülki əhaliyə birbaşa zərbə vurdu, lakin Azərbaycan bu zərbəyə eyni şəkildə cavab vermədi. Fərqli bir şəkildə cavab verdi: Azərbaycanın Ermənistanın sərhəd bölgələrində pilotsuz təyyarələrin köməyi ilə intensiv şəkildə aparmağa başladığı havadan kəşfiyyat sayəsində bənzər bir sinif əməliyyat-taktiki raket sisteminin çıxış mövqeyinə irəlilədiyini aşkarladı. Bu kompleks döyüş mövqeyinə oturduqda dəqiq bir zərbə ilə vuruldu. Kompleks Ermənistan ərazisində məhv edildi.

- İqor, dediniz ki, Azərbaycan Qarabağdakı müharibəyə texnoloji cəhətdən çox fəal şəkildə hazırlaşıb. Bunu necə şərh edərdiniz?

- Azərbaycan 2016-cı ilin aprel döyüşləri zamanı da müasir texnikalardan və pilotsuz təyyarələrdən fəal şəkildə istifadə etdi, iyul hadisələri zamanı da, yəni, uzun müddətdir müasir yüksək texnologiyalı bir ordu qurma yolunu tutub. Azərbaycan bu ən modern silahları, bunları ona satmağa razı olan ölkələrdən alıb. Xüsusilə, Rusiya Azərbaycana 5 milyard dollar dəyərində müasir silah və texnika verib. Ancaq PUA-lara gəldikdə, biz, əlbəttə ki, pilotsuz təyyarələrin istehsalı sahəsində lider deyilik, buna görə də Azərbaycan bunları əsasən, İsraildən aldı.

Ermənistan bu boşluğu öz hərbi-texniki həlləri ilə aradan qaldırmağa çalışdı. 2016-cı il müharibəsindən sonra Ermənistanda kəşfiyyat və birdəfəlik hücum pilotsuz təyyarələrini inkişaf etdirməyi öz üzərinə götürən bir neçə ixtisaslaşmış şirkət yaradıldı.

Ancaq başa düşmək lazımdır ki, Ermənistanın texnoloji imkanları çox zəifdir. Azərbaycan isə həm israillilərin malik olduğu PUA-ların ən yaxşısını ala bildi, həm də özündə PUA istehsalını təşkil etdi. Son hadisələrin də göstərdiyi kimi, bu dronları son dərəcə effektiv bir şəkildə istifadə etdi.

- Ancaq Ermənistan ordusunun havadan müdafiəsi var...

- Ermənistanın hava müdafiəsi rəqibin pilotsuz uçuş aparatlarının belə geniş miqyasda istifadəsinə hazır deyildi. Bu səbəbdən, gecə vuruşları da daxil olmaqla, zərbələrin necə baş verdiyini sanki kompüter oyunlarında bizə göstərən belə bir müharibə mənzərəsi görürük. Bütün bu texnoloji, robot müharibə vasitələri indi bütün dünya üçün ciddi bir xəbərdarlığa çevrilib. Bu, vacib amildir, çünki tanınmış hərbi analitiklər də hazırkı müharibə həqiqətlərini, o cümlədən pilotsuz təyyarələr məsələsini diqqətlə təhlil etməyə başlamağa çağırırlar. Əslində bu, PUA-ların bu qədər fəal istifadə olunduqları ilk genişmiqyaslı müharibədir.

Ən başlıcası, əvvəldən yalnız kəşfiyyatçılar deyil, eyni zamanda birdəfəlik kamikadze dronları da fəal şəkildə istifadə olunur. Üstəlik, hədəfləri vurmaq üçün yenidən istifadə edilə bilən zərbə dronları var.

Müasir müharibələrin yeni gerçəkliyi pilotsuz təyyarələrin bu qədər geniş miqyaslı istifadəsidir. Odur ki, təkcə bu münaqişə iştirakçıları üçün deyil, həm də bütün dünya orduları üçün sual yaranır- buna necə müqavimət göstərmək olar?

Bu, indi hər kəs üçün çox böyük bir problemdir. Çünki təxminən 50 milyon dollara başa gələn müasir təyyarələrlə müqayisədə bunlar olduqca kiçik, yığcam və ucuzdur. İdarəolunan zenit raketləri ilə təchiz edilmiş müasir hava hücumundan müdafiə sistemlərinin qiyməti də çox yüksəkdir. PUA-lar isə hədsiz çox saydadır.

Heç olmasa Rusiyada, hər hansı bir düşmənin bizə qarşı oxşar silahlardan istifadə edə biləcəyi şəraitdə hava hücumundan müdafiə sistemimizi necə modernləşdirəcəyimizə dair nəticələr çıxarmalıyıq. Bu, quru qoşunlarına qarşı hava müdafiəmiz üçün ciddi bir problemdir, çünki pilotsuz təyyarələr orduda olan silah və hərbi texnikanı vurmaq üçün fəal şəkildə istifadə olunur. Bu proseslə biz sistem səviyyəsində məşğuluq. Xüsusilə, Rusiya quru qüvvələrinin strukturunda müvafiq bir şöbə var- general-leytenant Aleksandr Leonovun rəhbərlik etdiyi quru qoşunlarının hava müdafiəsi.

Quru qüvvələrimizin qorunması üçün silah istehsalı üçün əsas mərkəz İjevskdəki “Kupol” Elektromexanika Zavodudur. Keçən il bu zavod Müdafiə Nazirliyi ilə müxtəlif modifikasiyalı “Torrent 2” komplekslərinin istehsalı üçün 100 milyard rubl məbləğində müqavilələr imzaladı. Bu komplekslər pilotsuz təyyarələrə qarşı işləmək üçün uyğunlaşdırılır.

Çünki, bizim üçün ilk zəng Qarabağ müharibəsindən çox əvvəl çalınıb. Yüksək texnoloji bir müharibə apardığımız Suriyada terror qrupları asimmetrik müharibə metodları axtarmağa başlamışdılar. Təyyarələrimizin “Xmeimim” hərbi hava bazasındakı park yerlərini GPS ilə təchiz olunan və verilmiş koordinata əsasən uçuş tapşırıqları ilə hərəkət edən dronlar əldə etdilər. 15, 20, 30 bu tip pilotsuz təyyarələrin cəlb olunduğu hücumlar başlayanda ilk dəfə belə bir təhlükə ilə qarşılaşdıq və “Xmeymim”dəki hava bazasının qorunması ilə əlaqədar çox ciddi tədbirlər görməyə məcbur olduq.

Effektiv bir müdafiə və aşkarlama sistemi quruldu, çünki aşkar etmə, hədəf təyin etmə siqnalı vermək və hava müdafiə sistemlərini aktivləşdirmək vacibdir. Suriyadakı aviabazamızı qoruyan “Torrent 2” kompleksləridir. Basqınlarda iştirak edən pilotsuz təyyarələrin 90 faizi bu komplekslər tərəfindən vuruldu, qalan 10 faizi isə “Xmeymim”i əhatə edən digər hava hücumundan müdafiə sistemləri və kompleksləri tərəfindən məhv edildi.

İndi kökündən fərqli bir səviyyəni görürük. Dağlıq Qarabağda primitiv pilotsuz uçan aparatlar deyil, Ermənistan ordusunun texnikasını çox dəqiq və effektiv şəkildə məhv etməyə başlayan yüksək texnoloji pilotsuz təyyarələr iş aparır.

Bu hər kəs üçün yaxşı bir dərsdir. Bölmələrimizin pilotsuz təyyarələri məğlub etməyə hazır olması üçün bu döyüş təcrübəsinin çox ciddi şəkildə araşdırılması tələb olunur. Çünki, gələcəkdə bu cür düşmənçiliklər bizə qarşı hər hansı bir düşmən tərəfindən aparıla bilər. Bundan sonra hər hansı bir müharibə süni intellektlə idarə olunan PUA-ların aktiv istifadəsi ilə baş verəcəkdir.

- İqor, Azərbaycanda elə böyük hərbi strateqlər varmı ki, birbaşa hərbi elmdə yeni bir söz söylədilər?

- Hərbi elmdə yeni bir kəlmədən deyil, tətbiqetmə miqyasından bəhs edirəm. İndiyə qədər məsələn, israillilər və ya amerikalılar tərəfindən pilotsuz təyyarələr hədəflərin məhv edilməsi üçün birdəfəlik istifadə olunurdu. Təxminən desək, bir konvoy var və ya bir terrorçu dəstə gəzir, bir dron qaldırılır və birdəfəlik istifadə edilir.

Müharibənin 2 həftəsi ərzində hər gün kütləvi şəkildə pilotsuz təyyarələrin istifadəsi var idi, buna görə də miqyas, kəmiyyət göstəriciləri haqqında danışaq. Buna bir çox amil də daxildir: döyüş nəzarət sistemi, məlumatın qəbulu və tətbiqi.

Kəşfiyyatçı məlumat ötürür, hədəfin koordinatını verir, sonra birdəfəlik bir pilotsuz uçan aparat uçur və yüksək səviyyədə qorunan, məsələn bir mühəndis quruluşu, topçu mövqeləri də daxil olmaqla konkret hədəfi vurur.

Bu texnikanın Qarabağda nə dərəcədə istifadə edildiyi indi həqiqətən heyrətamizdir. Bu əslində bu qədər pilotsuz təyyarələrin istifadəsi ilə bu miqyasda ilk qarşıdurmadır. Onların fikrincə, azərbaycanlıların ciddi üstünlüyü var və burada bu vasitələrin inkişafı və istifadəsi, hətta döyüş texnologiyalarının konseptual dərk edilməsində lider mövqeləri tutur.

Tərcümə etdi: Elçin Bayramlı

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə “Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi” istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

SƏS

Son səhifə

29 oktyabr

Formula 1: 2021-ci ilin təqviminə 23 mərhələ daxil edilib

Formula 1 komandalarının rəhbərləri Beynəlxalq Avtomobil Federasiyasının prezidenti Jan Todt ilə 2021-ci il mövsümünün təqvimini müzakirə etmək üçün Portimaoda görüşüblər. AZƏRTAC xəbər verir ki, 6 saat davam edən görüşdə bir sıra məsələlər, o cümlədən qənaət yolları, büdcə məhdudiyyətləri, yeni qaydalar, eləcə də növbəti mövsüm üçün təqvim müzakirə edilib. Layihə təqvimində 23 mərhələ yer alıb. Bununla belə, Formula 1 mövsümünün 2020-ci ildə olduğu kimi - qrafikə uyğun olaraq keçirilməsi baş tutmayacağı təqdirdə ehtiyat plan yoxdur.

Qeyd edək ki, ilk yarışın tarixi və yeri də artıq məlumdur. Belə ki, ilk yarış martın 21-də Melburnda baş tutacaq. Mövsümün Avropa hissəsi mayın 9-da Barselonadakı yarışla açılacaq. Bakıda keçiriləcək Azərbaycan Qran-Prisi isə bu yarışdan 4 həftə sonra baş tutacaq.

Emre Belözoğlu "Fənərbaxça"nın yeni idman direktoru oldu

"Fənərbaxça"nın yeni idman direktoru müəyyənləşib. Bu barədə klub prezidenti Ali Koç dünən təşkil etdiyi mətbuat konfransında məlumat verib. O, İstanbul təmsilçisində idman direktoru vəzifəsini Emre Belözoğlunun yerinə yetirəcəyini bildirib. Qey edək ki, E.Belözoğlu 2008-2012, 2013-2015 və 2019-2020-ci illərdə "sarı-lacivərt"lərdə çıxış edib.

Rasiona daha çox limon əlavə etməyin 5 əsas səbəbi

Limonlar optimal sağlamlıq üçün ən sərfəli meyvələrdən biridir. Limon meyvəsinin tərkibinin immuniteti stimullaşdıran antioksidantlar və faydalı bitki birləşmələri ilə zəngin olması qidalılıq baxımından müxtəlif yeməklərə də faydalı təsir göstərir. Bu barədə "Medik-Forum" saytında məlumat yayılıb.

Limon yüksək səviyyəli S vitamininə, fol turşusuna, kalium maddəsinə malik olmaqla yanaşı, həm də çox təsirli qida mənbəyidir. Buna görə limonun insan sağlamlığına da eyni dərəcədə müsbət təsir göstərməsi təəccüb doğurmur.

Limon əhval-ruhiyyəni yaxşılaşdırır. Limonun təbii qoxusu ilə nəfəs almağınız əhvalınızı yüksəltməyə və daha aydın düşünməyə kömək edə bilər. Limonu yalnız bu məqsədlə istifadə etməyi planlaşdırırsınızsa, onda limonla daha zəngin olan efir yağından istifadə etməyiniz məsləhətdir.

Limon çəkinizi nəzarətdə saxlamaq üçün də faydalıdır. Səhər limonlu ilıq su içmək çəkinizi aşağı salmaq üçün sizə yardımçı ola bilər. Bu təsir, limon qabığında çəki artımının və piylənmənin qarşısını alan bitki birləşmələrinin olması ilə izah edilir.

Limon qan təzyiqini azaldır. Limon şirəsinin istifadəsi uzunmüddətli perspektivdə sabit təzyiqi saxlamağa kömək edə bilər. Araşdırmalar həmçinin göstərir ki, bu effekt yüksək arterial təzyiqə meyilli insanlarda xüsusilə nəzərə çarpır.

Limonun tərkibindəki limon turşusu böyrək daşlarının həll edilməsində parçalanmasında effektli təsirə malikdir. Sidikdə daha çox limon turşusunun olması böyrək daşlarının əmələ gəlməsinin qarşısını alır.

Limonun daha bir faydalı əlaməti, onun yoluxucu mikroblarla mübarizə aparmasıdır. S vitamini ilə zəngin olan limon meyvəsi güclü antimikrobial xüsusiyyətlərə malikdir. Zərərli bakteriyaların, göbələk və virusların yaratdığı infeksiyaların qarşısını almaq üçün mütəmadi olaraq limon şirəsi içmək məsləhətdir.

Axtarışda olan 28 nəfər saxlanılıb

Respublikanın daxili işlər orqanları ötən gün ərzində törədilmiş 18 cinayətin üstünü "isti izlər"lə açıblar. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, əvvəlki dövrlərdən bağlı qalmış iki cinayətin açılması təmin olunub.

Axtarışda olduğuna görə ümumilikdə 28 nəfər, o cümlədən borclu şəxs qismində axtarılan 15 nəfər saxlanılaraq aidiyyəti üzrə təhvil verilib. Daxili işlər orqanları əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində narkotiklərlə əlaqəli 6 fakt müəyyənləşdirilib. Cinayət törətməkdə şübhəli bilinən 28 nəfər saxlanılıb.

Dieqo Maradona karantinə alınıb

Argentinalı futbol əfsanəsi Dieqo Maradona koronavirus simptomları olan bir nəfərlə təmasda olduğu üçün karantinə alınıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, Argentinanın "Ximnasiya" klubunu çalışdıran mütəxəssis COVID-19 testi verəcək. "Ximnasiya"nın "Patronato" ilə oynayacağı matçda komandanın başında olması gözlənməyən Maradona iki gün sonra 60 yaşını qeyd edəcək.

"Neftçi"nin futbolçusu ilk dəfə Qvineya yığmasına çağırılıb

Afrika Millətlər Kubokunda Çad yığması ilə qarşılaşacaq Qvineya millisinin heyəti açıqlanıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, milliyə dəvət alan 22 futbolçu arasında "Neftçi"nin yarımmüdafiəçisi Mamadu Kane də var.

2018-ci ildən flaqmanın formasını geyinən 23 yaşlı oyunçu ilk dəfə ölkəsinin əsas yığmasına çağırılıb. Qeyd edək ki, Qvineya Çad millisi ilə 2 oyun (11-15 noyabr) keçirəcək.

Baş redaktor:
Bəhruz Quliyev
Baş redaktorun müavinləri:
Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri, Üzeyir Hacıbəyov küçəsi, 66.
Şəhadətnamə:№ 022492
http://www.ses-news.az
http://www.sesqazeti.az
E-mail: ses@sia.az
Tel:598-33-90 Faks:493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs"in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzərTAc, SİA və AZADİNFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet bazar və bazar ertəsindən başqa hər gün nəşr olunur
Tiraj: 4600